МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 114 (4127). ЕРА, 23 сентябрь, 1965 шу. Мах 2 кеп.

КЕРДАЧА ТОЛАМАШЦА НАКЪА ГIО ОКТЯБРА

ХьатIакхоачаш латт советски халкъа эгтара дезагIа дола цIей — 7 ноябрь. 1917 шера цу дийнахь гIейттача болхлошеи къеча ахархошеи паччахьа Iаьдал дIа а даьккха шоай Советски Iаьдал оттадир, хьайийлар дерригача дунен исторе чу керла зама — капитализм хIалак хула, коммунизм котйоала зама. ХIара шера дегаш чIоагIа гIоздаьле, политически уйлаши къахьегама хьинари айлийя, национализм, экономика а культура а хьалъеча доахача кердача толамашца накъабоагIа Советски нах шоай хьамсарча цIейна.

Укх шера а массанахьа яржаш латт цу цIейна бокъонца накъадахара хетаяь социалистически яхь. Укх деношка тха газета тIа кепа техадар Грозненски крекинг-завода коллективо Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 48 шу дизара сийна тIаийца социалистически дехкараш. Шоашта лакха социалистически декхараш тIа а ийца Октябрьски ударни вахте этта Iац мехкдаьтта чакхдоахараш. Цар тIахьех республика промышленноста предприятей, транспортеи гIишлошъечеи организацей болхлой, инженерно-технически болхлой. беррига юрта боахама къахьегамхой Октябра сийна яьржача яхьа юкъебаххара а исторически денна — 7 ноябра баха боаггIача тайпара накъабахара а.

Крекингисташа дIадоладаь из патриотически гIулакх къоабалдаьд КПСС Нохч-ГIалгIай обкома бюрос. ХIанз партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша де дезар да из лоархIаме гIулакх хьаллацар, Октябра сийва йолаенна яхь шерагIа йоарждар. Берригача фабрикашка, заводашка, промыслашка, транспортеи гIишлошъечеи организацешка, колхозашка, совхозашка крекингистий кхайкарал дувца а ноябрьски цIей сийна керда социалистически декхараш тIаэцилга вIаштIехьдаккха а деза. Яхьа юкъеоза беза берригa болхлой, колхозхой, инженерно-технически болхлой, юрта боахама специалисташ. ХIара сага декхар да октябрьски вахте оттар.

Дика къахьегаш я укх шера Нохч-ГIалгIай промышленни предприятей коллективаш. Валови продукци арахецара бархI бетта план тIехкхоачашъяьй промышленносто. Цхьаккха мехкдаьтта промыслови управлени яц план кхоачаш ца еш. ТIехкхоачашъю планаш мехкдаьтта заводаша, швейно-трикотажни объединене предприятеша, дукхагIйолча кхыча предприятеша. ХIара денна хIана кхачац аьнна «Сердало» газета редакцега кхоач хьалха латтача предприятеша, цехаша, установкаша, сменаша деш дола семилетка ханал хьалха кхоачашъяра хьакъехьара хоамаш.

Во лелац гIулакхаш дукхача колхозашкей совхозашкеи. Ханал хьалха а гаьнна тIех а кхоачашъяьй республика паччахьалкхенга ка бола ялат дохкара план, толамца кхоачашъеш латт шура, дулх, фуаш, тха дохкара план. Дика хьийкъай хьажкIаш, шекара свекла, кхьйола тIехьа чуэца культураш.

Цхьабакъда, карагIдаьнна хIамаш мелла дукхеи лоархIамеи дале а царех кхоачамбаь Iе йиш яц. Селханарчул дукхагIа а дикагIа а бе болх тахан, таханарчул дикагIа бе кхоана — иштта я советски наьха девиз.

Дукха да вай республике данза дараш, пайда эцанза тороваш. Массехк промышленни предприяти, гIишлошъю организаци, колхозаш, совхозаш я вай план кхоачаш ца еш, паччахьалкхен декхар тIадиса. Октябра накъадолхача хана шоай гIулакхаш тоадара къаьстта чIоагIа оарцагIъяла еза цу предприятейи боахамийи партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш, еррига коллективаш. Объединенейи ведомствайи болхлой, парте райкомаш декхарийла я цу коллективашта болх тоабе новкъостал де. Октябрьски цIей дездеш план кхоачашъяь а демонстраце курра яха йиш йолаш а хила еза хIара предприяти, гIишлошъю организаци, колхоз, совхоз.

КПСС Октябрьски Заводскойи райкомаш, МалгIабика горком къаьстта теркам тIабахийта хьажа еза бархI бетта план кхоачаш ца яьча «Грознефтеразведка» яхача треста, «Октябрьнефта», «Малгобекнефта» бурув деттача конторай коллективай балкага. Иштта бIарг тIалоаттабе а новкъостал де а дезаш я дахчан хIамашъеча объединене коллективаш а. Цу коллективай болх тоабе беза.

Цхьаккха предприяти хила йиш яц тIехьаюсаш. ХIара предприяте да план кхоачашъяра, болх рентабельно бара, арахеца продукци дика а дарагIе а хилийтара эша хьалаш. Эшар болх нийса вIаштIехьбаккхари цу предприятей коллективаш семилетка а укх шера план а ханал хьалха кхоачашъяра оарцагIъяхар да.

Толамца накъагIоргда вай сийдолча Октябра.

ХАНАЛ 15 ДИ ХЬАЛХА

Октябра сийна

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 48 шу дузача денна сийленца накъа дахара Грозненски крекинг-завода коллективо дIадоладаь дика гIулакх дог раьза хинна хьал а даьца дика къахьегаш ба Грозненски химически завода болхлой, инженерно-технически болхлой.

Валови продукци арахецара нийс бетта план ханал 15 ди хьалха кхоачашъяьй завода коллективо. ЦхьоалагIа октябрь кхачалехьа нийс беттлагIа планах лаьрхIачул совгIа бIаьш эзараш сомий маьха продукци арахеца лерхI завода болхлоша.

Керда техникеи технологии производствана юкъе а кхухьаш, болх нийса вIаштIехьбаккхарах планал совгIа 10,9 процент лакхъеннай къахьегама овсарле, цунга хьежжа лохбеннаб арахецача продукцега дIабода мах. Цун чотах хIанзлехьа паччахьалкхенна баь пайда 66 эзар совгIа сом ахча да.

Завода сменашта, цехашта юкъе яьржача социалистически яхье даим хьалха латташ хьайоагIа цIекий тоаю отделени. Массанел хьалха кхоачашъяьй цо нийс бетта план. Укх бетта задани кхоачашъяра а графикал хьалха ба отделене болхлой. ХIанзлехьа бетта план 99 процент кхоачашъяьй цар.

ВорхI шера план 7-ча ноябре кхоачашъе лерхI отделене болхлоша. Къахьегама темпаш денгара денга лакхъеш дика къахьегарца белгалъяьнна я мастераш нн. Килабов, Гумаев керте латта бригадаш, лаборантка нов. Сдобнова, кхыбараш.

Сурта тIа: лаборантка Сдобнова Вера болх беш я.

И. Плиева сурт.

НОВКЪОСТАЛА ЙОЛЧА ГРУППАШКЕИ ПОСТАШКЕИ ДЕЛЕГАТАШ ХАРЖАРА ЛАЬГI ЦА ЙОЛИЙТАШ ТЕРКО

КПСС ОБКОМЕ

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома бюрос, областной партийно-паччахьалкхен тIахьожама комитето хьачуеннача материалашка а хьежа, белгалдаьккхад, парте Заводской, Наурски, цхьайолча кхыча районий комитеташа новкъостала йолча группашкеи посташкеи делегаташ харжара болх вIаштIехьбоаккхачеи чакхбоаккхачеи цIенхаштара кхоачамбоацараш хулийташ хилар.

Цхьайолча предприятешка, организацешка, колхозашка, совхозашка хIанз а хаьдда белгалъяьккхаяц новкъостала йолча группайи постийи структура, уж нах кIезига юкъебоагIаш я, балха дукхалга-кIезигалга, производства йоккхалга-зIамигалга хьежжа вIашагIйохкаш яц. Йиза яь кийчо йоацаш чакхйоах новкъостала йолча группашкеи посташкеи бохийта делегаташ харжара еш йола собранеш, шоай балха итогаш хьалххагIе а ювцац халкъа контролераша. Новкъостала йолча группайи постийи хьакъехьара Положени телхаяь а моттигаш я.

Балха итогаш ювцаш новкъостала йолча группай члений собранеш ляьц хIанз а Заводской района дукхача предприятешкеи организацешкеи («Грозхимнефтестрой» яхача треста № 7 йолча гIишлой-монтажни управлене, мехкдаьтта чакхдоахача заводе, кхычахьа). Болхлой собранешка шоаш баь болх бувцаш къамаьлаш даьдац новкъостала йолча группай председателаша а членаша а, хаьдда белгалъяьяц профсоюзни комсомольски собранеш яра ханаши порядоки. Делегаташ харжара порядка хьакъехьара Положени телхаю — цхьайолча предприятешкарча новкъостала йолча группашка бохийта делегаташ ерригача завода юкъарча партсобранешка а ца хоржаш, цехий собранешка хержаб.

Наурски чхьагIара заводе, Наурски района «Победа», «Калиновский» яхача, Ленина цIерахча совхозашка новкъостала йола группаш партийни собранешка мара вIашагIъехкаяц. Профсоюзниги комсомольскии организацешкара делегаташ вIалла увтта а баьбац.

Ужжамо кхоачамбоацараш долаш моттигаш хиннай Надтеречни, Ачхой-Мартана, республика кхыча районашка.

Профсоюзий областной советои обкомашеи, ВЛКСМ обкомо, горкомаша, райкомаша йоаггIача тайпара терко яц делегаташ харжара, профсоюзнии комсомольскии организацешта новкъостал дац собранеш чакхъяхара, эгтара дукхагIа хьинар долаш, дикагIа лоархIаш, партеи правительстваи решенеш кхоачашъеча цIенхаштта тIахьожам лоаттабе могаргдолаш бола новкъостий харжара.

Республиканский районнии газеташа, радиовещанеи телевиденеи комитето дувцац партпаччахьалкхтIахьожама комитеташта новкъостала йолча группашкеи посташкеи бохийта делегаташ харжара болх мишта лел.

КПСС обкома бюрос декхарийла яьй КПСС городскойи районнии комитеташ, юххьанцара организацеш, партпаччахьалкхтIахьожама-комитеташ белгалдаь кхоачамбоацараш дIадаха. ХIара предприяте, организаце, учреждене, колхозе, совхозе новкъостала болча группайи постийи структурага хьажа, нагахьа санна эшаш моттиг яле, цар состав совъяккха еза. Новкъостала йолча группайи постийи Положенега хьежжа делегаташ хоржаш йола собранеш цхьатарра чакхйоахилга Iалаще деза.

КПСС горкомий, райкомий бюро заседанешка анализ е еза делегаташ харжара болх тохкаш, из лоархIамера гIулакх чакхдоаккхача юххьанцарча партийни организацешта практически новкъостал де деза.

Профсоюзий областной совета (председатель нов. Сидельников), комсомола областной комитета (секретарь нов. Голыгин) тIадиллад новкъостала йолча группашкеи посташкеи делегаталла къахьегамхой викалаш бахийтара профсоюзнии комсомольскии организацей хьинар айделга, юххьанцарча партийни организацешка отчеташи хоржамаши хулча ханаца нийс а еш, делегаташ хоржа профсоюзнии комсомольскии собранеш ергйола график оттаелга. ЛерттIа уйла тIа а яхийта хьажа деза халкъа тIахьожама кандидаташ харжарга, цу бехктокхамерча балха тIа хьежабе беза эгтара дикагIа хила мегаргбола, тешамегIа, принципиальнегIа бола новкъостий.

КПСС обкома бюрос республиканский районнии газеташта, радиовещанеи телевиденеи комитета тIадиллад делегаташ харжара болх мишта лел хьахойташ йола материалаш кепа еттилгеи хьакхайкаелгеи.

Шера план кхоачашъяьй

ГIишлошъерий хьашташ дикагIа кхоачащдергда яхача девизах болх беш я рудни йоацача материалий Грозненски управлене карьерий коллективаш. Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 48 шу дузача денна сийленца накъа яхара шерра социалистически яхь йоаржаяьй цар.

Яхьо хьинар совдоах. Валови продукци арахецара нийс бетта план 14 сентябре кхоачашъяьй управлене болхлоша. ХIанзлехьа планал совгIа гIишлон организацешта дIабахьийта жагIа, гIум, кхьйола материалаш 21 эзар сома маьха я. Ер бутт бовлехьа октябрь бетта чотах кхы тIа а дIайохьийтаргья эзараш сомаш мах бола гIишлон материалаш.

Къаьстта дика къахьегаш ба Цуров Ахьмад керте латтача Аргунски карьера коллектив. Цо кхы а хьалха кхоачашъяьй нийс бетта план. Цу карьера гучаювлаш я шера план кхоачашъяь бригадаш а. Нов. Усманова кулгалдеча бригадо 15-ча сентябре кхоачашъяьй шера план, хIаьта ер бутт бовлехьа шера план кхоачашъе дош деннад нов. Никитин керте латтача бригада болхлоша. Иштта да Октябра цIей сийна оаха кийчду къахьегама совгIаташ, — йоах бригада болхлоша.

Аргун яхача карьерал дукха тIехьа ца юсаш къахьегаш я цунца яхье яьнна нов. Саидов керте латта Червленски гIумара карьер. ХIанз Октябра бетта чотах къахьегаш я из а. 7-ча ноябрага кхачалехьа шера план кхоачашъе лерхI карьера болхлоша. Цу гIулакха хьинар кхы тIа а совдаьккха къахьегаш ба уж.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

РЕСПУБЛИКА КХАШКА

ХАННАХЬА ЧУЭЦА КУЛЬТУРАШ

Укх шера цхьадола толамаш даха аьттув баьннаб МалгIабика района «Ингушский» совхоза. 1964 шера 390 эзар сом зе хиннадар цу боахама. Укх шера рентабельни хилар мегаш я из.

Укх шера 2000 гектар хьажкIаш, 2300 гектар гидуаргаш, 380 гектар шекара свекла, иштта кхьйола культураш дIайийнаяр совхоза отделенешка. Уж культураш дIадахача шерарчул дукхха дикагIа хьийкъай укх шера.

ХьажкIаш, шекара свекла, гидуаргаш чуэца болабеннаб совхозе. 90 гектара тIара хьажкIаши 40 гектара тIара шекара свеклаи чуийцай.

Чуийцача хьалхарча гектараш тIара юкъера лаьрхIача гектара тIара 19 центнер хьажкIаши 200 центнер шекара свеклаи яьннай, тIаккха 1964 шера гектара тIара 15 центнер хьажкIаши 90 центнер шекара свеклаи мара ца яьннача.

Хьувкъам кхебар цхьа гIулакх да. Бакъда, хьалххехь хIамаш ханнахьа чуийца ца йоахе механизатораша мел хьийга къа доврга.

12 сентябре болабеннаб совхозе гидуаргаш чуэца. Гидуаргаш хьакха 26 комбайн яр совхозе. Бакъда хьалхарча деношка 14 комбайн мара яцар болх беш. Вожаш ханнахьа переоборудовать даь ца хилар бахьан долаш тIехьагIа мара йолаяланзар болх бе.

Ши эзар тонн генараш дохка дезаш я совхоз паччахьалкхенга. Из атта кхоачашдулургдолаш декхар да. 1963 шера гектара тIара 5 центнери 1964 шера 7 центнери мара ца яьннача укх шера 10 центнер совгIа йоал гектара тIара.

16 сентябре Iуйрийва цу совхоза пхелагIча бригада стане кхаьчар тхо. Сихлуш бацар механизатораш. Нийс сахьат даьлча а комбайнаш кийчъеш бар царех дукхагIа бараш наггахьавар мара кхай тIа ваха араваьннавацар. Нагахьа санна саррахьа комбайнаш дIаоттаеш царна фу эш хьежа хиннабаларе Iуйрийна балха аравовла га безацар цар. Цул совгIа, вIалла болх бе ара ца йоалаш еха ши комбайн йисар стане. Цхьа бутт баьннаб укхаза еха ши трактор латта а. Запасни оатхалаш ца хилар бахьан долаш тоа ца луш латт уж, йоах тракториста Нальгиев Ахьмада.

Геттара во лел комбайнашкара генараш дIаувзара гIулакх. Нийс сахьат даьнначул тIехьагIа гидуаргаш хьакха араьнна комбайнаш бункераш хьалйизачул тIехьагIа автомашинаш йоацаш латта езаш хул.

ХIанз а совхозе цу гIулакха лаьрхIа шоай ераш а тIехьа 60 гаргга автомашин я. Совхозе дIадоладаьча балхашка хьежача уж дукха еце а цар лерттIа уж лоархIамерча участкашка дIай-хьай нийсъяь яларе селла хала хьувза везацар цу дийнахьа машинаш лехаш лийннача совхоза керттерча агронома Мартусевича. Из иштта долга тхона гучадьлар совхоза йиъ-лагIча отделене шоллагIча бригаде кхаьчача. Укхаза хьажкIаш хьокхача автомашинех кхоъ стане цхьаккха хIама ца деш латташ яр. Цар шоферaш сатийнна бийша балар кабинашка. Иштта дIа мел вахача шортта техника латтар совхозе, бакъда уж йоаггIача лоаттаеш а царех лерттIа пайда эцаш а бац совхозе. Ялх машин латтар центральни усадьба коа. Эшаш йола оатхалаш ца хилар бахьан долаш сайпа латтар уж. Духхьала камераш ца хиларах болх ца беш ши машин йисаяр совхозе.

ХьажкIаш хьокхаш йоахка комбайнаш соца а ць еррига автомашинаш кхоалагIча отделене гидуаргаш чуэцача дIахьожайир. Ши сахьат даьнначул тIехьагIа генараш дIаувзара тоъал автомашинаш вIаштIехьъяьхар. ХIаьта а дукха латта езаш хулар уж центральни токе тараз увзача. Укхаза даим пхиъ-ялх автомашин латташ хулар аргIа хьатIакхачарга хьежаш. Бакъда, тараз увзача кхо саг-м вар из болх лелабеш. Сихха автомашинаш дIаахийта езача шоайла ца тешаш дийнахьа сарралца вIаши къувсаш бар уж.

Ханнахьа чуийца баргбар механизатораш шоаш кхашка мел кхеть культураш, нагахьа санна вай лакхе дийцача кхоачамбоацараша новкъарле ца йоре.

Хьинаре къахьегаш ба пхелагIча бригадера гидуаргаш хьокхаш боахка комбайнераш Додов Илез, Гатагажев Хьажбикар, Умаров Хамарза. Шоай дийнахьара норма шозза тIехкхоачашъю цар.

Автомашина яц яхаш оарц доахаш бар кхоалагIча отделене шекара свекла чуэцаш боахка кхалнах а. ШоллагIа ди дар уж транспортага хьежаш болх ца беш багIа. ДукхагIа бола болх кулгашца бу укхаза совхозе пайда ца эцаш свекла чуэцаш йола комбайн латте а. Бакъда из балха юкъейоалае хьаькъал дIа-м кхачац совхоза кулгалхой.

Кхы дикагIа лелац гIулакхаш кIаи мукхи дIадувча а. ВорхI сахьат даьлча складера фу хьатIадетта кхай тIа дIадахьа хьожабаь нах нийс сахьат даьлча а кхыметтел цхьа машин а етта баьннабацар. Цулухьа делкъа хана араьлар цар селкаш кIа дIаде, хIаьта а лерттIа кийчъянза яр уж цу гIулакха. Сошникаш, севопроводаш, пружинаш эшар царна. Ханнахьа уж тоаяь яларе лерттIа дIабувргбар цар кIаи мукхи. КхоалагIча отделене йиълагIча бригадо 100 гектара тIа дIадийна кIа шоалагIа юха дIаде дезаш хилар, доагIачул дукха кIезигагIа фу дIатесса хилар бахьан долаш. Во дIабийнабар лоаллаха улача участке 50 гектара тIа мукх а. Лаьттана лерттIа обработка а ца еш хьалха макхаш текхадеш йодача трактора тIехьа сеялкаш хийцаяр цар. Из агрономаша лерттIа тIахьожам ца лоаттабара хиннадар.

Дика къахьегаш хьавоагIа кхоалагIча бригаде хIамаш дIае лаьрхIа лаьтташ кийчдеш воалла Мустапаев Оалхазар. Ший денна норма 1,5-зза тIехкхоачашйора цо. Иштта даим норма тIехкхоачашъеш къахьег кIа дIадувш воаллача Чабиев Якъуба а.

Дика дIадув кIа цхьоалагIча отделенерча трактриста Дикаев Имрана, сеяльщикаша Евлоев Хизарен Арсамаков Оарцаси. Юкъера лаьрхIача 160 процент кхоачашъю цар шоай дийнахьара норма. Нормал шозза дукхагIа лаьтташ оах цу отделене Хидиров Махьмада.

Ши эзар сом зе даьд совхоза укх шера хьайбаш леладераша. Из ахча такха ца дезаре тоъал пайда баргбар совхоза. Укх шера тхоашта баьннача пайдах ядохимикаташ эпаргья оаха, йоах совхоза керттерча агронома. ДIадахача шера уж эца вIаштIехьдацар тха. Уж тхона хIанз чIоагIа эшаш я кхашка сорнякаши йоархIаши ца хилийтара. Нагахьа санна оаха кхаш лерттIа цIендоре а ядохимикаш теха уж кийчдоре а оаха дукхха дикагIа бола хьувкъамаш кхебергбар, йоах цо.

С. ДОСХОЕВ, совхоза комсомола комитета секретарь; **С. МАЙСИГОВ**, спец корр.

КЪАХЬЕГАМА СОВГIАТАШЦА ДЕЗДЕРГДА ЦIЕЙ

Шерра хьаллаьцад республикерча предприятеша Октябра 48 шу дизара сийва социалистически яхь йоаржаяра тIахьехаш дола крекинг-завода къахьегамхой кхайкарал.

ХьатIадоагIача цIейна дикка совгIаташ кийчде соцам баьб «Старогрознефта» мехкдаьтта-промыслови управлене «Правобережное» яхача промысла коллективо.

Семилетка тIеххьарча шера хадданза графикал хьалхабувлаш, хьинаре къахьегаш хьабоагIа цу коллектива къахьегамхой. Цар ткъоалагIча августа кхоачашйир бархI бетта план, укх деношка кхоачашъе лерхI нийс бетта задани а. ХIанзлехьа планал совгIа бIаьш тоннаш лакха дикал йола мехкдаьтта даьккхад цар. Даьхача толамашта юкъе доккха дакъа да мастера Мишурина Геннаде кулгалдеча бригада. Дика къахьег операторашa А. Линникова, С. Бетирова, С. Ахмадова, слесара А. Нора, кхычар.

Барт тайна, хьинаре къахьег укх деношка промысла энергобоахама коллективо а. Укх шера 60 эзар киловатт-сахьат электроэнерги кхояьй цар. Геттара чIоагIа раьза ба промысла мехкдаьттахой нов. А. Полнобоковас кулгалдеча мехкдаьтта парка. Болх дика барах вIаштIехьдаьккхад цар производственно-товарни конторе дIачулуш дола мехкдаьтта юкъе хийи тухаши доацаш хилийта. Из лоархIаме гIулакх да.

— Октябра 48 шу дузача ден сийна промысла коллективо лаьрхIад шера план пхийттлагIча декабре кхоачашъеи цIей хьатIакхачалехьа планал совгIа эзар тонн мехкдаьтта даккхеи, — йоах промысла заведующе декхараш кхоачащдеш волча нов. В. А. Филипенкос.

Шоай къахьегама совгIаташ кийчдеш ба промысла рационализатораш а. Нов. П. Обыхвоста, мастера гIонча, енна рационализаторски предложени я хIанз производства юкъейоалаеш, цу предложене экономически эффект 800 сом я. Дог гIоздоахаш да рационализатораша юкъе дукхагIбараш болхлой хилар. Иштта, оператора нов. Хасуев Шамхана еннача предложене чIоагIа аттача баькхаб операторий болх, цхьа эзар сом экономически эффект яьй. ВорхIлагIа ноябрь хьатIакхачалехьа кхы а кхоъ рационализаторски предложени яла тIаийцад рационализатораша.

ЧIоагIа бIубенна я промысла коллектив шоаш тIаийца декхараш кхоачашдулургхиларах.

А. ПЕНЬНОВ,
Грозненски ВЛКСМ районни комитета секретарь.

СИХДЕ КХАШКАРА БАЛХАШ

Республика Статистически Управлене даннех 20-тIа сентябрь хьатIакхоачаш колхозашеи совхозашеи 16,5 эзар гектара тIара гидуаргаш чуийцай, вешта аьлча чуэца езачох 72 процент. Из культура чуийца бовлаш латт Грозненски, Гудермеса, Наурски, Сунженски районий боахамашка. Геттара тIехьадисад гидуаргаш чуэцара балхаш МалгIабика, Надтеречни, Наьсарен районашка. Цу тайпара ледарло кхы ла йиш йолаш яц, хIана аьлча дукха ганараш доврга.

Чуийнна хьажкIаш чуэцаш латт республике. ХIанз 55 процент ялатийнеи силосан лаьрхIа хьажкIаш чуийца яьннай районаш. Бакъда, хьажкIаш чуэцара темпаш дIадахача шерачул лакхагIа яле а кхы а 45 эзар гектара тIа хьажкIаш я чуэца езаш. ДукхагIча даькъе уж Наьсара, Сунженски, Урус-Мартана, Шаьла районашка я.

Ялатаи дIачуйийдеча пункташка 1519 тонн хьажкIий дIачуеннай боахамаша. ХIанзле ялаташ дохкара план кхоачашъяьй Наурски, Надтеречни, Ножай-Юрта районаша.

ПхелагIа дакъа совгIа шекара свекла хьаяьккхай, тIаккха Гудермеса районе ахка езачох 36 процентии Урус-Мартана районе — 22 процентеи аьхкай.

Комсаши, коартолаши, тIехьа кхача баьца дааращи чуэцаш латт.

ТIадоагIача шера хургболча хьувкъама лаьрхIа 62 эзар гектар зябь аьхай, аха езачох 36 процент хул цох.

Лаьтта ахара гIулакхаш дика дIахьу план 56 процент кхоачашъяьча Гудермеса района боахамаша, план 50 процент кхоачашъяьча Сунженски района боахамаша. ТIаккха Ачхой-Мартана, Наьсарен районашка 9 процент мара кхоачашъяьяц план.

Кхашка 7 эзар гектара тIа дIадийнад гурахьа дув ялаташ.

Доккхий декхараш хьалхашка латт хIанз юртбоахама къахьегамхошта. Кхебаь хьувкъам ца боабеш ханнахьа чуийца бовла беза, дерригa кхашкара балхаш ханнахьеи дикеи чакхдаха деза.

ЛерттIа техниках пайда эцеи наьха къахьегам дика вIаштIехьбоаккхеи толамаш даха аьттув баргба юртбоахама къахьегамхой. Кхашка диса балхаш чакхдаьха а даьнна паччахьалкхено хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдар хIанз юртбоахама къахьегамхой эгтара лоархIамегIа дола декхар да.

1965 ШЕРА 20-гIа СЕНТЯБРЬ ХЬАТIАКХОАЧАШ ЮРТБОАХАМА КУЛЬТУРАШ ЧУЭЦАРЕИ ЗЯБЬ АХАРЕИ ПЛАН КХОАЧАШЪЯРА ПРОЦЕНТАШ

	ХьажкIаш	Гидуаргаш	шекара свекла	Зябь аьхай
Ачхой-Мартана	59	—	23	19
Ведана	21	—	—	—
Грозненски	66	96	10	41
Гудермеса	77	93	36	56
МалгIабика	38	54	8	34
Надтеречни	79	60	—	37
Наьсарен	27	6	—	9
Наурски	81	99,0	—	40
Ножай-Юрта	12	29	10	11
Советски	—	—	—	—
Сунженски	44	88	—	50
Урус-Мартана	62	—	32	42
Шаьла	49	79	22	39
Шелковской	69	100	—	16
«Грозвино» яхача объединене совхозаша	78	72	—	58
Консервни пормышленноста объединене совхозаша	36	—	—	22
«Скотооткорм» яхача треста боахамаша	61	—	—	17
Республикански юртбоахама опытни станцеш	64	91	33	67
Еррига республике гIолла	55	72	22	36

Не Вин Л. И. Брежнева тIаэцар

КПСС ЦК Хьалхарча секретара Л. И. Брежнева 21 сентябре тIаийцар Бирмански социалистически программа парте Центральни организационни комитета Председатель а Бирмански Союза революционни Совета Председатель а вола, официальни визитаца Советски Союзе вена Не Вин.

Къамаьл деча хана дIа-хьа дагабаьлар шинна а оагIонна хьашт долаш йолча лоархIаметIарча проблемашта. Керда Бирма социализма наькъаца дегIайоагIача дIахо толамаш доахалда аьнна бирмански халкъаи цун кулгалхоштеи ловца баьккхар Л. И. Брежнева.

Къамаьл деча дакъа лаьцар КПСС ЦК секретара Б. Н. Пономаревеи Бирма переселене, къаман цхьоагIои, социальни обеспечене гIулакхашта волча министра, политически Iилмай Центральни школа ректора Маунг Лвинеи.

Безамерча, доттагIала хьалашка чакхдаьлар къамаьл.

(ТАСС).

БИРМАНО-СОВЕТСКИ ДОТТАГIАЛ ЧIОАГIДАР ДУХЬА

Бирмански Союза Революционни Совета а Министрий Совета а Председатела инарала Не Вина 21 сентябре завтрак оттадир Йоккхача Кремлевски Дворецe.

Советски оагIонгахьара завтрака тIа бар Г. И. Воронов, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, А. И. Микоян, Б. Н. Пономарев, кхыбараш.

Инаралца Не Винаца цхьана завтрака тIа бар Бирма шахтай министр Коммодор Таунг Тин, Бирма переселенеи къаман цхьоагIони гIулакхашта вола министр полковник Маунг Лвин, кхыбараш.

Къамаьлаш дир инарала Не Винеи А. Н. Косыгинеи. Цар даьча къамаьлашка чIоаггIа уйла тIаьхийта ладийгIар, тIоараш детташ массехказа юкъахдаьхар уж.

(ТАСС).

КЪАХЬЕГАМА ОВСАРЛЕ ЛАКХАГIА—ПРОИЗВОДСТВАНА ПАЙДА ДУКХАГIА

Чакхдоалаш латт семилетка тIеххьара шу. ХIара предприяти ший балха итогаш еш я. Фу карагIдаьннад тха производственно - товарни конторана? МалагIа толамаш даьхад цо? Кхы а йоккхагIйола новкъарло ех хинна фуд?

Производственно - товарни конторера керттера декхар да мехкдаьтта чакхдоакха заводаш дикача мехкдаьттаца Iалашъяри цу заводашта шийна лоаттаеча компонентах продукци кийчъяри. Цунца дувзаденна эгара хьалха са дувца безам бар мехкдаьттах лаьца. ВорхI шера хувцаенний тха балха дукхала а дикала а показателаш. Масала заводашта луш дола мехкдаьтта 19,2 процент дукхагIа да. ХIаьта мехкдаьтта ше белгалдаьнна дикагIа а да. 1959 шера конторо заводашта дIалуш хиннача мехкдаьттаца 117 мг/л хлоридаши 0,6 процент хийи дар, хIаьта укх шера лучунца 44 мг/л хлоридаши 0,12 процент хийи мара дац. Из де карагIдаьннад дIалуш дола мехкдаьтта хIама ца эшшаш цкъан ахазвеи дукхагIа хинназолашехь. Цу мехкдаьттах 79,5 процент долчох доалла тухи хийи дIадоаккх оаха хIана, хIаьта семилетка йолалуча хана 68 процентах мара даккха кхецар. Къаьстта тоаденнад мехкдаьтта кийчдара гIулакх укх шера.

Оаха мехкдаьтта иштта дика тоадеш кийчдар бахьан долаш мехкдаьтта чакхдоахача заводий установкаша болх дикагIа бу, продукци дукхагIа лу. Заводий технологически установкаша беш болча балха цикл йIаьхегIчарех йола цкъа фактор хилар мехкдаьтта «цIеннаь» тоаяр а. Иштта мехкдаьтта тоадарах боалаш бола пайда дика бовзаргба уйханах. Мехкдаьтта чакхдоаккхача хана хлоридаш чуюсаш йола теплообменники подготовительни аппаратура цIенъярга юкъера лаьрхIача Грознерча мехкдаьтта чакхдоаккхача заводе дукхъал цкъан установкага 1100 сом дIадозар. ХьалхагIа хIара установке шера 3—4 ремонт а йора, цIен а йора уж аппараташ. ХIаьта хIанз цхьан шеран ах шерам е 2 шера цкъа мара цIенъе езац уж.

Уж толамаш даьхад оаха эгара хьалха цхьайола организационно-технически мероприятеш чакхъяхар бахьан долаш керттерча даькъе мехкдаьттацара тухи хийи дIадоаккха установкаш тоаеш эргаяхара чотах. № 17 йола термобессоливающи установка тоаеш эргаяккхарах цун балха овсарле хIама ца эшаш шозза лакхъе йиш хилар. Уж тоаеш эргайоахача хана установкаш тIа кхы тIа а мехкдаьтта хьаIийтара эша аппараташ оттайир, хих мехкдаьтта къоастадара процессашта автоматизаци яьй, дIадохийта мехкдаьтта мел дукха да ховргдолаш автоматаш оттаьй. Из болх беча чIоаггIа дакъа лаьцар тха инженераша рационализатораша А. Я. Гуменника, Д. Я. Геллера, В. И. Мальцева, А. Н. Пасечника, В. Г. Гиниценкос, В. М. Трищина, кхычар а.

Мехкдаьтта дикагIа кийчдара гIо дир промыслай болх тоабаро а. Промыслашкара доагIа мехкдаьтта а дикагIа хиннад.

Кхы дIахо болх тоабе йиш йоацаш дола хIама дац тхона карагIдаьннар. ТIехьа тIайоагIача хана а мехкдаьтта дикагIа кийчдара балхаш дергда оаха. Мехкдаьттацара хлоридаш 10 мг/л мара хургйоацаш кIезигъе еза. Из дича мара лерттIа болх булургбац заводашка. Цхьабакъда из дара къаьстта дика диэмульгатор аш. ХIанз вай промышленносте кIезига хьаю уж тайпа диэмульгатораш. ХIанз йолаш йола НГК яха диэмульгатор цхьадола кхоачамбоацараш доахкаш я.

Иштта хьале а тха коллективо хаьланза лех мехкдаьтта дикагIа а дукхагIа а кийчдара торонаш. Оаха деча лоархIамех мехкдаьттаца Iалашъяра план дикка тIеххкоачашъергья тха коллективо. ХIаьта 8 бетта план 104 процент кхоачашъяьй оаха.

Комплексни экономически эффективность

Дикка толамаш даьхад тха конторо продукци кийчъяра даькъе а. ВорхI шера валовой продукци 59,8 процент лакхъеннай, хIаьта товарни —50 процент.

Товарни продукцега дIадодар 0,6 процент лохдаьд. Продукцега дIадодар лохдара чотах оаха паччахьалкхенна кхы тIа а 5291 эзар сом пайда беннаб. ВорхI бетта валовой продукце план 103 процента товарни продукце план 102,8 процента кхоачашъяьй.

Доккха хIама карагIдаьннад коллективана продукци дикагIа хьаяра хьакъе а. Шаккха а хиннац потребителга стандартни йоаца продукци кхоачаш моттиг. Укх тIеххьарча хана къаьстта теркам тIабохийт арахецa бензинаш дика хилийтара. Семилетка йолалуш актанови число 66 долаш арахецар автобензин, хIаьта хIанз из доаккх актанови число 90 а 98 а долаш. Актанови число лакха дола бензинаш хIанз 10—15 процент да деррига бензинашта юкъе. ХIаьта дIахо йодача хана из цифра лакхлургья. Вай транспорт дикача доагорца Iалашъяра шоай низ кхо ца беш къахьег коллективо. Из де лерхIаш дIахо йодача хана резервуарнии доагорен боахам лакхбергба.

ЧIоагIа йоакхо ю къахьегама овсарле лакхъяра а. Товарни паркай схемаш тоаеш эргаьхай, УДЦ яха уравномераш юкъейоалаьй, цистернашка мехкдаьтта продукташ чуйоттара цхьадолча балхашта автоматизаци яьй, дукхача операцешта механизаци яьй. ХIана юкъейоалаеш я резервуарашкара плавающи пробоотборникаш. Цар дикка аттача боаккх делаш болча лаборантий къахьегам, анализаш яра балха тIа царех пайда эца йиш хулийт.

Цар а производства процессашта автоматизаци, механизаци еш, даьча кхыча балхаша а йиш хилийтай ворхI шера къахьегама овсарле 40,5 процент лакхъе. Укх шера 8 бетта йоагIа къахьегама овсарле лакхъяра план 3,1 процента тIеххкоачашъяьй.

Экономически доккхача хьокхамаша къоастайир тха производства хиланза яргйоаца рентабельность. Ерригача семилетках пайда бара планаш дикка тIеххкоачашъяьй. Укх шера 8 бетта планал совгIа 671 эзар сом пайда беннаб, хIаьта ерригача семилетках лаьрхIача — 3916 сом. По йиш хилийтар российски 30 миллиарда чотах 27,8 миллион сом дIачудала.

Иштта я тхона карагIдаьннарий керттера цифраш. ДIахо йодача хана уж лакха лоаттае лерхI оаха. Сийлахь-боккхача Октябра 48 шу дузаш семилетка йистеяккха торо я тха. Балха тIехь карагIдаьннарий анализ еш, тхога оалалу, нагахьа санна новкъарло еш объективнии субъективнии факторащ хиннаецаре, кхы а доккхагIа толамаш доахалургдар.

Цу факторех эгара хьалха белгалдаккха деза планировани нийса ца хилар. Цкъа-дале, экономически хьокхамех йоагIа план оттаю вIалла натурацеи технически торонашцеи бувзам а боацаш. Масала, 1964 шера продукцега дIадодар производства планах лаьрхIачул 2 миллион сом совгIа кIезигагIа оттадаьдар из кхоачаш а ца дулуш, пайда балара план ехар, чакхйоаккхаяланзар тхога. Из бахьан долаш еррига коллектив предприяте фонд йоацаш йисар. Иштта дола сурт отт укх шера а. ЛаьрхIачул 2 миллион сом лакхагIа я укх шера III-чеи IV-чеи кварталашка пайда балара план. ЧIоагIа во латт материально - технически Iалашои гIулакх а. Шаккха йиллача хана тоаяь йоахалац резервуараш металл кхоачам болаш ца хиларах, цу гIулакхо лохъю тха оперативность, дукхагIа дIабохийт къахьегам, йоьт мехкдаьтта продукташ. Коллектива бехках дола чура кхоачамбоацараш а да, бакъда уж тхога дIадоахалургда. Лакхехьа латта боахама организацеш декхарийла я производственно - товарни контора болх лошка лерттIа болх булургбола хьалаш Iалашде. Иштта хьале мара дIахо йодача хана доккхий толамаш доахалургдац коллективага.

Октябра цIейна яха ма йоагIара накъа яхара производственни-товарни контора коллективо, ше шера тIайнцача декхарашка а хьежа, керда доккхагIдола декхараш тIаийцад: мехкдаьтта чакхдоахача заводашта мехкдаьтта дала 10 бетта йоагIа план 25 октябрь тIакхоачаши валовой продукци ялара план 28 октябрь тIакхоачаши чакхъяккха. Шеко яц оаха уж декхараш кхоачащдергхиларах.

Р. МАРТИРОСОВ,
Грозненски производственно-товарни контора керттера экономист.

Партийни вахар

ХIАРАВАР ПОЛИТИЧЕСКИ ДЕШАРА ЧУОЗА

Дика кхетаду Наурски района коммунисташа, парте боацарий активо политически просвещене сете дешара шу долалуш лерттIа кийчо е езалга. Партийни просвещене система кердача дешара шера кийчлуш парте райкома а юкххьанцарча партийни организацешаа политически дешара хьал мишта латт тахка а техка из болх тоабара эша хьал вIаштIехьдаьккхад. Юкххьанцарча партийни организацей секретараша, школай, кружокий, семинарий кулгалхоша яь замечанеш теркалъяьй. Маркеистско - ленински дешар Iомадергдолаш, коммунистийни парте боацарий активои Iилман мировоззрени дегIайоалаергйолаш болх дIабахьа лаьрхIад.

«Наурский» (секретарь нов. Н. А. Цепин). «Победа» (секретарь нов. Р. Ф. Петрова) яхача винсовхозий юкххьанцарча партийни организацешка дика вIаштIехьдаьккхад партийни просвещене комплектовани яр, дешара цхьайола формаш харжара, йоккха опыт йола пропагандисташ хьожабаьб. ХIаьта финансово - банковски, райпотребсоюза, иштта кхыйолча партийни организацей коммуниста лаьрхIад семинараш а еш политически экономи Iомае. Иштта дешаш хилча пар лакхъергья шоай профессиональни говзал.

Политически литература шоаш Iомаде мегаргдоацача, марксизма-ленинизма теори Iомае дика кийча боацача наха лаьрхIа цига вIашагIъеххай юкххьанцара политшколаш, шин шера лаьрхIа программа а йолаш.

Районе вIашагIъеххай диъ шера лаьрхIа программа йола марксизма-ленинизма лардаш Iомаяра школаш. Шкела программа юкъедоагIа философи, политически экономи, Iилман коммунизм, КПСС истори, партийни балха дешаш Iомадар. Из школа йистеяьккха баьча ладувгIарий юкъера политически образовани хул.

Дукха ба районе дуккхача шерашка политически дешар Iомадаь, марксизма-ленинизма лардаш кIоаргга йовзаш бола коммунисташ. Цар хержай политически дешар шоаш Iомадара форма, теоретически семинарашка а хIаране ше оттаьча планах а дешаргдолаш. Наурски юкххьанцарча а Ленина цIерахча чхьагIар доаккхача совхоза бархI шерарча а школашка болх беш хургья атеизма дешай семинараш. Семинарашка ладувгIарех пайда эца лаьрхIад цу темах бахархошта юкъе болх бара.

Лоаман кхалнаха лаьрхIа политграмота Iомаяра итт кружок, дукагIча даькъе доахан леладерашта лаьрхIа ялх лекторий, иштта кхыйола политически просвещене системе массови организацеш вIашагIъеххай. Царна керте латтаргья профсоюза моттигера комитеташ, кхалнаьха советаш, культпросветучреждениеш.

Района массайолча партийни организацешка йистеяьннай партийни просвещене сете комплектовани. Белгал а баьха райкома бюрос чIоагIбаьб пропагандисташ, хIанз чуйнна хоржаш латт эшаш дола литература, гойтара агитаци, района пропагандистий хьалхарча семинара план оттаьй.

Цхьайолча партийни организацей политически просвещене система кердача дешара шера кийче ярах дувцаш, ца аьлча варгвац цхьадолча кхоачамбоацарех а. Къаьстта, белгалдаккха деза семинарани школаши вIашагIъеххаш цхьайолча моттигашка ворхI шерара дешар дийша бола къона коммунисташ дIаязбаь хилар. Из нийса дац. Цар деша деза сайрийнарча юкъара дешар дешача школе. Иштта гIулакх хиннад «Красное знамя» яхача колхозе. «Калиновский», Ленина цIерахча чхьагIар доаккхача совхозий парторганизацешка.

Партийни дешара керда форма я марксизма - ленинизма лардаш Iомаю школа. Хьалха дешаш хиннача кружокашка диллача — из йоккхагIа программа йолаш, диъ шера деша лаьрхIа школа я. Цу школашка дешш безам тIабохийт коммунистий. Цхьабакъда, иштта йола школаш массанахьа а хьаелла тха хIанз а хьалаш дац. Ха еза пропагандисташ теоретически а методически а кийчбе. Цудухьа иштта йола школаш укх шера районе йиъ мара яц, цига дешаш хургва 168 коммунист, комсомолец, парте боацараш. Ерригача районе болх беш хургья 53 школа а семинар а. Цига дешаш хургва 1089 саг.

Къаьстта теркам тIабахийта а йоакхо е а еза комсомольцийи кагирхойи политически дешара. Цхьадола кхоачамбоацараш а дииза дисараш а да цу балхаца. Партийни организацешша новкъостал де деза комсомола комитеташта комсомольски просвещене системе комплектовани ергйолаш.

Керда дешара шу — партийни дешара боарам дIахо лакхбара а, хIара коммуниста авангардни лоархIам, политически активность лакхъяра шу а хинна дIаотта деза. Массайолча партийни организацей бIарг кIалара хилийта йиш яц марксизма-ленинизма лардаш кIоаргга Iомаелга.

И. ТИЩЕНКО,
КПСС Наурски райкома пропаганди агитацеи отдела заведующи.

ХЬАЛХА ЛАТТАШ ХИЛА, КОМСОМОЛЬЦАШ

Мишта хила деза яхий Iа гIулакх, — йоахар конференци дIайолаялехьа зале Iохайша багIачар шоайла къамаьл деш, — укх сахьате конференци йолаелча дувцаргда вай.

Шера комсомола комитето баьча балхах а балхаца хиннача кхоачамбоацарех а дувца шоай клубе гулбеннабар укх деношка Грознерча «Красный молот» яхача завода 500 саг совгIа болча комсомольцаша конференце бахкийта делегаташ. Дуккхача специальностех комсомольцаш ба заводе къахьеташ — болхлой, инженераш, техникаш, токараш, слесараш, иштта кхы. Цар къахьегам ба заводa, республика, мехка материально-технически база хьалъеча юкъебодар. Дика болх беш комсомольцаш дукха ба заводе. Хьокхаме къахьегаш ва, масала, Баклин Владимир, Грудинин Юрий, Матюшкина Лида, Компаниева Валя, иштта дуккха кхыбараш. ДукхагIа болча комсомольцаша боккхача кхетамца, шоай балха сий лорадеш, доккхалдеш къахьег, производственни декхар 120—140 процент кхоачащу.

Цхьайолча цехаша хIанале а рапорт деннад семилетка тIеххьарча шера декхараш кхоачашдаьд аьнна. 1966-ча шера чотах болх беш йола №№ 4,14 цехаш я уж. Къаьстта дика къахьийгар № 1 йолча цеха комсомольцаша, кагирхоша. Металлурга денга (18 июль) семилетка тIеххьарча шера план кхоачаш а яь 1966-ча шера чотах къахьега болабелар уж.

ХIанз «Красный молот» завода кагирхойи комсомольцаши Октябра цIей сийна шерра яхь а йоаржаяь къахьегаш ба.

Шерра баьржаб заводе сакхат дIаца продукци арахецара тIехьара болам. Арахецача продукце дикал миштай хьежаш заводе гIолла чакхъяьннай комсомольски прожектор. Болам дIаболабеннача хьалхарча дийнахьа дена тIехдика мара продукци ара ца хецаш ва 60 совгIа комсомолец. Шоай клеймо йолаш ба № 13 йолча цеха комсомолец Кириченка. Борис Комаров комсорг волча № 3 йолча цеха болхлой. №№ 2, 7, 14, 15 йолча цехашка сахьат доаца продукци арахецара яхь ювцаш стендаш кийчъяьй.

Дика вIаштIехьдаьккхад заводе технически дешар Iомадара гIулакх а. Цига комсомольцашеи кагирхошеи лакхбу шоай кхетам, шоллагIа, кхоалагIа говзалаш караерзаьй, опыт дIайоаржаю. БIаь совгIа комсомолец ва цига дешаш. ХIаьта, хIанз а дукха ба заводе цхьаккха говзал йоаца болхлой, цхьабакъда е комсомола комитет а е цеховий бюрош а цу гIулакха бокъонца оарцагIйоалаш яц.

Кагирхошта коммунистически кхетам балара дикагIчарех цхьа форма я коммунистически къахьегам бахьан лоаттабу къовсам. Завода болх беш 200 комсомолец — коммунистически къахьегама ударник ва. Цхьабакъда, цхьайолча цехашка лерттIа вIаштIехьдаьккхадац из гIулакх.

Цхьаьккха а доккха кхоачамбоацар да комсомола балхаца... рационализаторски болам. Мел дийцад из! 306 рационализаторах 22 саг мара комсомолец вац. Из-геттара зIамига цифра я. Цох гуш да комсомольцаша цу гIулакха юкъе хьинаре дакъа ца лоацилга.

Комсомола комитета производственни сектора керте латт Грудинин Юрий. Грудинин ше тIехдика производственник ва, бохкточхаме болх — калибраш ю цо. 19 комсомольски организацешка кулгалде кхоавац Юра. Цудухьа лоха я арахецача продукце дикал.

Кагирхошта коммунистически кхетам балара, цар илейни боарам лакхбара боккхача лоархIаме да дешар. Болх беш я заводе ши кружок. Цхьабакъда, болх дика бу аьлча нийга хургдац... Соакка занятеш дIайолаеннача хана 15—16 саг ухар кружока занятешка, цхьабакъда дешара шу юкъекхаьчача ши кхо саг мара хилацар хIара кружоке деша воагIаш. Цхьаккха тайпара цу балха тIахьожам лоаттабаьбац комитета цу сектора керте лаьттача комсомольца Щербакова. Политически просвещене системе кердача дешара шера из болх иштта лелийта йиш яц.

Цхьа дика хIама да «Красный молот» завода комсомольцашкара хьокхам аца мегаргболаш — дика шефаш ба уж. Цар шефство делаю № 2 йолча Грознерча школа-интерната, «Староюртовский» совхоза. Басткаста хул уж шоай зIамига а шоай ханара а доттагIий болча. Къаьстта дика шефаш ба №№ 2, 4, 5, 8, 12, 14 йолча цехий болхлой. Концерташ увттадеш, цхьана поxодашка ухаш дIахьу цар шоай мукъа йола ха.

Цхьабакъда, завода комсомола комитета бехка лаьгIбалийтаб шоай болх художественни самодеятельносто, спортивни секцеша. Цу дерригача кхоачамбоацарех а баьча балхах а дийцар завода комсомола комитета секретара Кантария Артура ший доклада тIа а, «комсомольский прожектора» начальника Усачева, № 2 йолча цеха комсорга Картухов Валере, № 5 йолча цеха комсорга Баймурадова, общежите воспитатель йолча А. Пятибрата, иштта къамаьл даьча дуккха кхычар.

Конференце хиннараша комитет хержар. Комитета секретаралла юха а Кантарий Артур хержар. Конференце болх йистебаьлча делегаташта клубе сакъердам хилар.

Р. МУЦОЛЬГОВА.

«СЕРДАЛО»

2-гIа оагI, 23 сентябрь, 1965 шу.

Пропагандисташ дешаш ба

Юкъеххоачаш латт Грознерча политически просвещене ЦIагIа пропагандистий курсашка шоллагIча потоке дешаш барий дешар. Республика городашкара, районашкара, юрташкара 800 совгIа пропагандист ва укхаза дешаш. Хьалхарча потоке яр санна я курсий программа.

Селхан пропагандисташа ладийгIар Грозненски мехкдаьтта института йоккхагIа йолча хьехархочо, исторически Iилмай кандидата нов. Логиновас йийшача «Теоретически семинара балха эргалонаш, политически литературах мишта пайда эца беза» яхача лекцега. Цул тIехьагIа лекцеш йийшар политически просвещене Щен заведующе нов. Варламовеи, КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пропаганди агитацеи отдела заведующе заместитела нов. Э. И. Линеи.

Тахани кхоанеи методически занятеш хургья курсашка.

Р. САЛМАНОВА.

ОРЕНБУРГСКИ ОБЛАСТЬ. Орско-Халиловски металлургически комбинате эгара хьалха лоаладаь болат арахийцад низ болча кердача мартеновски пишко. Бухарера Новотроицке ухача Iалама газаца болх беш я агрегат. Лоаладаь болат эгара хьалхагIа арахийцад РСФСР Лакхехьарча Совета депутата Югов Василий Ильича бригадо.

Аьрда оагIорахьарча сурта тIа: эгара хьалха болат арахецарца Югов Василий Ильич, цун гIончий Леонтьев Павел Сергеевич (аьрдехьа) Фаворский Юрий Петрович даькъала бувцаш ва комбината партkома секретарь Катаев Дмитрий Тарасович. Аьттехьа — хьаух кердача мартена хьалхара металл.

Б. Клипиницера сурт.
ТАСС фотохроника.

Барт тайнача коллектива толамаш

ВорхI шера план ханал хьалха кхоачашъяра хьинар кхо ца деш къахьегаш ба МалгIабика мехкдаьттахой. Дийнахь а бус а, хаоттам мичча бесса бале а лаьттан ченаш тохкаш мехкдаьтта дукхагIа даккхара къовсам лоаттабеш ба мехкдаьттахой. Къаьстта дика къахьегарца белгалъяьнна я «Малгобекнефта» НПУ цхьоалагIча бурув деттача контора Сальников Александр керте латта коммунистически къахьегама сийлен цIи делаю бригада.

БархI бетта цо даьха къахьегама толамаш лакха да. Контореррча кхычa бригадел лакхагIа пайда ийцаб цо балха ханах. БархI бетта бригадо кхоачашъяьй шера план 90 процент, хIаьта дIабахача бетта планах тоха дезаш хинна бурув 208 метр йолча, техар 363 метр я. Кхомбеш материалаш делаярах, оборудованех бизза пайда эцарах август бетта паччахьалкхенна кхоаь ахча 40 эзар сом да.

Скважинашта бурув тохара йоккха опыт йолаш я бригада. Беча балха дикал лакха хилийтара социалистически яхь йоаржаяьй укхаза вахташта юкъе. Спуско-подъемни операцей нормаш а даим тIеххкоачашью. Керттера теркам тIабохийт цига бурувдеттачун балха.

Хьокхам телаш бурув деттараш ба цу бригаде. Конторерча бурув деттарашта юкъе йоккхагIа опыт йолаши дикагIа лоархIаши ва Н. Бычков. Цо режим даим нийса лелаю, бизза болх байт долаташка, иштта дика къахьегаш ба бурув деттараш нн. Гринченко, Майдак. № 841 йолча скважина бурув тохача хана цхьаккха инструментага баьсса болх байтанзар.

Укх шера цхьа моттиг нийсъеннаяц къахьегама дисциплина телхаеш, е задани кхоачаш ца еш. Iана вамалахь болх бара эша хьалаш а дика кийчдаьд, тоадаьд наькъаш, эшаш мел йола материалаш хьатIаенай.

Хиланза даргдоаца хIама хинна дIаэттад бригаде технически кердадараш Iомадар, технологически кердадараш балха юкъекхахьар. ДикагIйола опыт дIа-юха а луш болх бу бригада членаша. Бригадерча хIара сага шишша балха говзал а я.

Бурув деттарашта доккха новкъостал ду слесараша нн. Федорова, Москаленкос, кхычар. Оборудованешта шоай ханнахьа ремонт ю, хIаьта яь ремонт лакха дикал йолаш а хул, денгара денга кIезигъю ремонт еча дIайода ха.

Промывочни коачала циркуляцега хьожача хьинар кхо ца деш къахьегаш я лаборантка Л. Субботина. Ше бахьан долаш цкъа хьовзам хилийтабац цо балха тIа.

ДIадахача ах шера социалистически яхье яьннача бригадаша даьхача толамий итогаш йича гучадьлар нов. Сальников керте латтача бригадо даьха толамаш лакха хилар. Город МалгIабика Сийлен доска тIа я бригада. Шера план ше ханал хьалха кхоачашъергхиларах дог тийша я бригада.

Н. САГАЛАЕВ,
КПСС МалгIабика горкома инструктор.

ЙОАГIАШ ЕННА СИЙЛЕН ЦIИ

Грозненски вагонни депо вагонашка хьежачарна юкъе дикагIа къахьегаш а, балха тIа хьалха латташ хьавоагIаш а ва Джамалдинов Ваха. Цига дикагIволча рационализаторех лоархIаш ва из. Дошо кулгаш дола мастер оал Вахех депо болхлоша.

Дукха ха я Вахас технически болх бу, цудухьа йоккха я цун балха опыт а. Мичча хана а кийча ва из ший новкъосташта гIо де. Дика кийчъю цо ший вагонаш. Ше болх бе волавелча денз цкъа ше бахьан долаш балха тIа хьовзам хилийтабац цо.

Цхьаккха хьовзам хургбоацаш арайоалийтаргья депора вагонаш яхача девизах болх беш ва Ваха. Коммунистически къахьегама ударник ва из. Дукха ха йоацаш «Маяк» яха сийлен цIи еннай цунна. Депо сийлен доска тIа хьалтехад портрет.

А. ГЕОРГИЕВ.

ОАХА ЯЗДАЬЧУН ЛАРАХ

«ЦIено — мегашалла тешал» иштта яр укх шера 22 августа «Сердало» газета тIа непа теха критически корреспонденци. Цу тIа йоахар Наьсарен района школашка бIеха я, лазараш долаш бераш доллаше а диспансеризаци яц, хIаьта интернате деша дагIа бераш а геттара воча санитарни хьала тIа да.

Цунах лаьца Нохч-ГIалгIай просвещене министра нов. Умарова тхога язду.

Критически статья тIа белгалдаьха кхоачамбоацараш Наьсарен района школашна хинналга бакъда. Из статья Наьсарен района къахьегамхой депутатий исполкоме йийцай. Нохч-ГIалгIай просвещене Министерство а оарцагIъяьннай Наьсарен района школашкара антисанитарни гIулакхаш дIадахара а школа-интерната дешархой вахара хьалаш тоадара а.

* * *

Укх шера 31 августа «Сердало» газета тIа яр «СихагIа кийчле ялаташ дIаде» аьнна йола статья. Цу тIа дувцар МалгIабика района «Ингушский» яхача совхозе гурахьа ялат дIадера лаьтта ахара гIулакхаш мела лел, йолаш йолча техниках бизза пайда эцац яхаш.

Цунах лаьца Нохч-ГIалгIай АССР-а юртбоахама министерства министра заместитела нов. Рудометкинас тхога язду: критически корреспонденце тIа белгалдаьха кхоачамбоацараш хинналга бакъда.

Гурахьа ялат дIаде сихагIа кийчо яра «Ингушский» яхача совхоза кулгалхошеи юртбоахама министерстваи мел эшар даьд. Совхоза гурахьа дIаювча культурашта лаьрхIа лаьтта аха аьнна промышленни предприятешкара С-100 яха 10 трактор дIахьожаьй.

ТОКАРЬ—ГОВЗАНЧ

Грозненски ГАРО завода механически цеха коллектива юкъе дукха болхлой ба хIанзлехьа шера план кхоачаш а яь тIадоагIача шера чотах къахьегаш. Царех цаI ва коммунистически къахьегама ударник, токарь Тарточный Николай. Балха тIа ше бахьан долаш хьовзам ца хулийташ хьинаре къахьегарца яьккхай цо из сийлен цIи. Юкъера лаьрхIача хIара сменах норма 160 процент кхоачашъю.

Смена чакхъяла юхейисар дукха ха яц, цудухьа укх цхьан-шин сахьатах кхы а дикагIа пайда эца гIертсо, — йоах Николая. Из иштта хилар дика кхетадергда цо бу болх бIаргабайнача саго. Балха тIа сиха лел йоккха опыт йолча Николая кулгаш. Крекинг-завода коллективо дIадоладаьча дикача гIулакхо дозгIоздаьккха смена норма 180 процентал чухнахьа йоацаш кхоачашъе лерхI цо.

Хьинаре къахьегарал совгIа общественни вахаре а дика дакъа лоац балха хьалхле лелаеча тха токара лхаш безаме дувц цох цеха мастера Жуков Владимира. Профсоюза цехови комитета член ва из, цул совгIа дикагIволча рационализаторех лоархIаш а ва.

Укх шера Николая кийчъяьй масеххк рационализаторски предложени, царех кхо предложени балха юкъейихьай. Цар шера паччахьалкхенна бу пайда эзар сом да.

Б. КОСТОЕВ.

ПРОФТЕХДЕШАРА 25 ШУ ДИЗАРА НАКЪА ДОЛХАШ

ГIишлошъерий говзал Iомаю

Профессионально - технически образоване система хьакхелла 25 шу дуз укх шера шоллагIча октябре.

Ткъаь диъ шу да тха училища болх бе йолаенна, хIаьта цу хана денз пхи эзар саг арахийцав гIишлошъерий говзал Iомаяь. Тха училище Iомабаь ба Калинина, Кирова, Катаяма цIерах йола поселкаш хьалъяьрех дукхагIбараш. Вешта Грозне цхьаккха гIишло корайоагIаргйийхьогI тха училищера арабаьннараша къа ца хьегаш. Тха училище дийшабаьннача гIишлошъерий доагIаш сий ду производстве, масала, СМУ-9 инженер волча нов. Хаванский Владимира, нов. Голубев Виктора, дукkха кхычар а.

Советски къахьегамхой Iаьдал да шоай цIейна къехьегама совгIаташца накъа болхаш. Тха училище а хьинаре дакъа лоац профтехучилищай 25 шу дизар дездара яьржача Ерригроссийски социалистически яхье. Цу яхье баьнначарна хьалхашка отталь декхараш оаха толамца кхоачашдарах 1965 шера шоллагIча квартале Сийлен грамота елар училищана.

Г. АЛМАЗОВ.

Октябрь бетта вай мехко белгалду СССР паччахьалкхен къахьегама резерваех дола СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указ ардаьнна 25 шу дизара ди. 25 шера паччахьалкхен къахьегама резервай системо кийчбаьб эгара эрг-эргагIара говзалаш йола 15,6 миллион квалифицированни болхлой. ХIана Советски Союзе я 4200 профессионально-технически училища, цига дешара дукха совгIа е эшашагIа йоацаш 700 професси Iомаю.

Тха фотокорреспонденташ хиннаб № 64 йолча Московски профессионально-технически училище. Укхаза Iомалуш ба хургбола столяраш-краснодеревщикаш, пресс-формай слесараш - гравераш, берий ловзоргаш хьаю а цар сурташ дехка а специалисташ. Ше даьккхача укх 20 шера училище арахийцав столица предприятешка болх беш вола 2500 гаргга квалифицированни болхло.

СУРТА ТIА: училище тIехдика йистеяьккха арабоалаш бола вежарий ЗайцевгIар Николайи (аьрдехьа) Виктори шоай дипломни балхаца — «Плотогоны» яхача Мозаични панноца.

В. Мастюковеи Е. Кассинеи сурт.
ТАСС фотохроника.

ЦАI ДА ЛОАРХIАМЕ — ВIАШАГIКХЕТАРИ ПЕРЕГОВОРАШ ЙОЛАЯРИ

А. Н. КОСЫГИНА ИНДЕ ПРЕМЬЕР-МИНИСТРГЕИ ПАКИСТАНА ПРЕЗИДЕНТАГЕИ ЯХЬИЙТА ПОСЛАНИ

Инденей Пакистанан юкъе герзаш вIашка а детташ конфликт оттар чIоагIа халахеташ хилар дувцаш йола послани яхьийтай СССР Министрий Совета Председатела А. Н. Косыгина Инде премьер-министрга Лал Бахадур Шастрега. Кхера дукха бахьанаш да. Йоах послане тIа, конфликт дIахо гаьна яларо Инде къаман хьаштаща санна, иштта Пакистанан къаман хьаштаща а, машарен халкъий кхерамзлени гIулакха меттадоагIаргдоаца зе дергхилара.

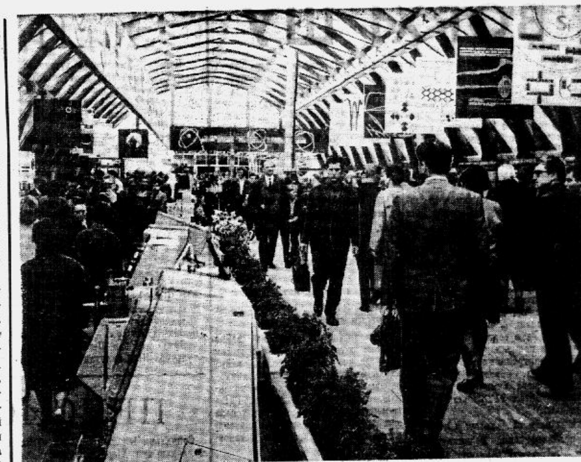
Советски правительствана керте латтачо белгалдоаккх Индеией Пакистанан юкъе машар оттабара Советски Союзо бaь тIахьехам, советски викало Кхерамзлен Совете лаьца позици Инде правительства бакъахьа лаьрхIа хилар. Хьона иштта ховш да, йоах послане тIа, индийско-пакистански гIулакхех шоашта гIойле хилийтара духьала боацараша шоаш леладер метаргдоацилга дIахойташ йолча ТАСС-а заявлене хьакъехьа.

ОагIонашта дика гIулакх дара хьакъехьара шиъ предложени детIа а йоалаеш, Советски правительства Индеи Пакистанеи правительсташ хьежийта предложени тIаяхь Инде премьер-министреи Пакистана президентеи дакъа лоацаргдолаш Индеией Пакистанан юкъера машар юхаметтаоттабергбола барт вIаштIехьбаккхар духьа юкъарчал доацаш бувзам оттабара тха территоре тIа вIашагIкхетаргболаш. Нагахьа санна шинна а оагIонна из довш хуле, вIашагIкхетача иштта дакъа доацаргдар СССР Министрий Совета Председатела а. Цу тайпара вIашагIкхета йиш яр, масала, Ташкенте е Советски Союзерча моллагIча кхыча городе.

Советски правительствана керте латтачо Пакистана президентага Мохьаммед Аюб Ханага яхьийтача послане тIа белгалдоаккх, хIанз эттача хьалашка советски позици хьалхайоах цхьан хIамо, алхха цхьан хIамо — Пакистанаи Индеией юкъерча доазонашка машар сихагIа юхаметтаоттабара шIенача дег тIара новкъостал деларо, яхаш. Тхона дика хет, йоах послане тIа, индийско-пакистански довнаца дувзаденна Советски правительства еча йоаххон Iа, господин Президент, лакха мах баь, из дов сихагIа дужадара тхо шIенача дег тIара новкъостал де гIерташ хилар нийса кхетадаь.

Инде премьер-министри Пакистана президенти Ташкенте е Советски Союзерча моллагIча кхыча городе вIашагIкхетара хьакъехьа предложени а луш, А. Н. Косыгина язду: лоархIаме да цаI — вIашагIкхетари переговораш йолаяри, лоархIаме да, ювла йоккхий топаш совцар, Iомехкаш латта вежарашха долча шин халкъа цIий сацар. Герзаш вIашка а детташ дов латтача хана доагIача хIара дено хьахулийт къоастаелга беза бала а хинна эгтара хьалхарча аргIанна Пакистанеи Индеи халкъий кагдаха тарлуш йола чоалханера проблемаш.

(ТАСС).

МОСКВА. «ХИМИ ПРОМЫШЛЕННОСТЕ, ГIИШЛОШЪЕЧА, ЮРТА БОАХАМЕ» ЯХА ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРА ВЫСТАВКА.

СУРТА ТIА: ГДР ПАВИЛЬОНЕ БАЬХКАРАШ ЩЕЛОЧАШИ КИСЛОТАШИ ЧАКХДОАХАЧА КОМПЛЕКТНИ ЧОНА УСТАНОВКАГА ХЬОЖАШ БА.

Б. Трепетова сурт.

ТАСС фотохроника.

ХОЗРАСЧЕТ—ПАЙДАНЕ ГIУЛАКХ

Массехк шу да оаха тхоай отделене боахама расчета элементаш юкъейоалаяь. Хозрасчет экономически пайдане хургья, нагахьа санна производственно - финансови деятельноста дикка уйла а яь, йоагIача тайпара планировани йойя. План кхоачашъе ниа кхоачаргболаши бакъдолчун тIа оттаьи хила еза. Цу гIулакхо маьха тешам болийт из кхоачашъергхиларах.

Тха совхоза хIара отделенена хIара бетта йоагIа план-задани лу. Отделене производственни торонашка хьежжа лу из задани.

Иштта, масала, хьайбаш леладеча фермай болх дукхагIбар доакъара базах тийша ба. хIаьта хьайбаштеи коа тIарча оалхазараштеи эша доакъар бригадашта бетта шозза дIахец. Плана-задане тIа белгалдоаккх, доакъара мел единица дIаяхийта еза. мел сагади доале деза йоаккхача шурий хIара центнера. Масала, июле оаха яьккхача шурий хIара килограммага 1,22 килограмм доакъара единица дIаяхар тха, из планах дIадахийта дезачул цкъай ахазаеи гаргга дукхагIа да. Иштта, шура яккхара задани ферма кхоачашъяьар:

Иштта хьал дар августе а. 213,7 эзар килограмм шура яккха езаш бар ферма хьайбаш леладераш, хIаьта яьккхар дукха кIезига я. Селла уж тIехьабусаш хилар — доакъара база тоъам болаш ца хилар-да.

Тха коа тIара оалхазараш леладеча ферма хьокхамаш дикагIа да. Масала, август бетта планах 162 эзар гулде дезача, 185 эзар фуъ гулдир. Коа тIарча оалхазарашкара йоаккхача продукцега дIадода доакъар дикка кхоdир ферме.

Шурий центнери бIаь фуъи даккхарга дIабода мах мелб тха ферме? Цу хаттара жоп доалалургдац тхона. Духхьал дIадодачун планови отдело тха отделенена луш йола лимит бетта а ца оттаеш шера я. Цуххьал дIадахачун отчеташ хIара бетта увттаяц оаха цу хьалашка.

Доакъара кхом бараи, хьалха латта опыт производствана юкъейоалаярах къовсам баьржаб ферма хьайбаш леладерашта юкъе. Цхьабакъда, шоаш бетта е кварталах шоаш мел кхом беш болх баьб-м хац ферма болхлошта.

Боахама расчеташ юкъейоалаярах отделене счетни аппарата болх сов боалл. Тха коллективе шиъ саг ва: бухгалтери счетоводи.

ХIана болх тIакхийттаб. хIаьта хьийгача къига хьежжа алапи а оттаду, тIаккха ахча мичара дахьаргда. Тха совхозо дахача шера а зе даьдар, хIаьта укх шера тха производства керттерча показателах—валови шура яккхара—план кхоачашъяьяц оаха. Кхашкареи хьайбай боахамашкареи йоала продукци дукхагIа яккха, боахама расчет нийса вIаштIехьъяккха декхар да тха счетни коллективеи цхьоалагIча отделене кулгалхойи. ТIаккха лакхлургда хIара болхлочун, бригадира, счетни болхлочун алапи.

Хозрасчет духхьал боахам рентабельни хилийтарга вуга никъ хинна Iац, из юрта боахама хIара болхлочун вахара хьал тоадарга вуга никъ а ба.

Хьайбаш леладерашteи кхашкарча къахьегамхоштеи совгIаташ теларо цар къахьегама хьинар айду. Хозрасчета элементаш юкъейоалаярца планал совгIа яьккхача продукце маьхах 20 процент болхлошта премиальни тел оаха хIанз. Уж лу оаха доярашта, хьажкIаши шекара свеклаи кхеерашта.

Дика доакъара база хилийтара йоакхо еш, хьайбай боахамашта доакъар Iалашдеш болча кхашкарча болхлой материальни безам тIабахийта беза къахьегама. Цунца цхьана, цун доакъара единицаш нийса белгалъе еза механизаторашта хьийгача къих доагIар нийса дIахьожадара. Нагахьа санна доакъарцара дегIа пайданара вещесташ ца йойташ, ханнахьа из Iаландаьдале, тIаккха алапи а сов хьожаду. Цхьабакъда, хIанз а из дизза кхоачашдеш дац тханцига. ДукхагIа йолча хана доакъар дика хилац. Иштта нийслора дахача шера а.

Тха цхьоалагIа отделени йоккха я. Ши эзар бежан, ялх эзар гаргга устагIа, 47 эзар коа тIара оалхазар. Тханцига кхашкара бригадаш яц, цхьабакъда, кхашкара культураш кхею звенош-м я тха. Хьайбай боахамашка я бригадаш. Бригадираши звеньевойши юкъеоза беза хозрасчете дакъа лоацаргдолаш. Духхьал йоаккхача продукце, цунга дIабодача къахьегама учет еш ба хIанз уж юкъерча звено кулгалхой, цхьабакъда, экономически подсчеташ-м яц. Из отделене бухгалтере лу. Бакъда, дIахо йодача хана ерригача подразделеней кулгалхоша дергда из. Нагахьа санна бригадирашеи звеньевойшеи хIара кепиг лоархIаш хуле, цох боахама боккха пайда баргба. Совхозе йолаш я экономически анализа бюро. Ерригача совхоза боахамий балха лаьрххIа анализ ю цо. Цун материалаш ювц даим болх беш йолча производственни совещане. Экономически анализ ярай хозрасчет Iомаярай хIара отделенена, бригада дукхагIа новкъостал де декхарийла я экономически анализа бюро.

Хозрасчет бокъонца производства юкъейоалаянза яргйоаца ха хьатIакхаьчай. Дуккха нах юкъе озаргба цу гIулакха. Цар новкъосталца тха кхоачашде йиш хургья тхоашта хьалхашка латта экономически декхари боахам лакха рентабельни болаш хилийтари.

М. ГОЛИЦЫН,
Грозненски шурий совхоза цхьоалагIча отделене бухгалтер.

ДОАКЪАР IАЛАШДУ

ДIадахача шера хьайбашкара йоала продукци дукхагIа яккхара дика лард еллаяр Сунженски районa «Победа» яхачеи Кирова цIерахчеи колхозий хьайбаш леладераша. Хьийгача къих дика беркат даьлар.

Цу колхозий боахамашкарча скотникаша шоай низ а хьинар а кхедандар шоаш Iунал деча хьайбашта хIаранена дийнахь - бус 600—700 грамм дозал тIаккхетийтара. Цудухьа, «Победа» яхача колхоза хьайбаш леладераша Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 48 шу дузача денна накъа болхаш паччахьалкхенна дулх дIадалара план тIехкхоачашъяьй. Планах 2610 тонн дулх дIадала дезача 4207 тонн дIаденнад, шура планах 11500 тонн яла езача 10651 тонн еннай, фуъаш дIадалара нийс бетта план 130 процент кхоачашъяьй.

Иштта лакха хьокхамаш даьхад Кирова цIерахча колхозо а. Паччахьалкхенга дулх доххара план 110 процент кхоачашъяьй, тIехкхоачашъяьй шуреи фуаши доххара шера план.

Уж хьокхамаш тIехдика да. Цудухьа дIахо йодача хана а уж темпаш лаьгI ца ялийтара хIанзъе а хьатIадоагIача Iай хьайбаш дизан дIайхачеи хургдолаш лард йоллаш ба цу колхозий членаш.

ХIанз кхашкареи фермашкареи балхаш сихденна ха я «Победа» яхача колхозе. Дика йоакхо ю укхаза юкъарча хьайбай. ХIанзле кораштa, наIараштa, уйна ремонт яь дика кийчъяьй хьайбаш чулоаттаду помещенеш.

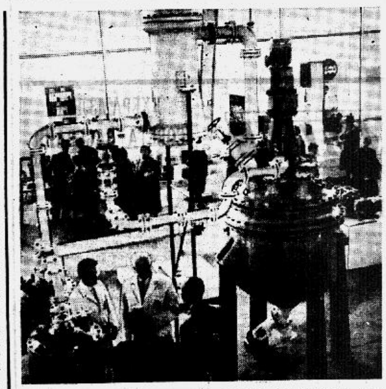
Колхоза хьайбашта кхоачам балла 5900 тонн гIожа доакъар Iалашде лаьрхIад, хIаьта хIанзле ткъоалагIа сентябрь хьатIакхоачаш 4891 тонн Iалащдаь баьннаб механизатораш. ХIаьта йол планах 2500 тонн хьакха езача цхьа 1203 тонн хьекха а баьнна вIашкатехай. Силос йоллара гIулакх хIанзалца ледара лийннадале а, тIеххьарча деношкарча балхий итогаша хьагойт денгара денга силос йоллара темпаш лакхлулга. Доакъара дукхагIа дола дакъа хьайбаша Iа доаккхаргдолча помещенешта дIатIаьза баьнаб уж.

ТIехьабисац Кирова цIерахча колхоза механизатораш а. Дика лоархIабу уж хьайбашта кхоачам хиллал гожеи мошеи доакъар Iалашдара декхарех.

Укхаза 13 эзар тонн силос йолла лаьрхIар. ХIанзле 8500 тонн дика силос кийчъяьй колхоза механизатораша. ГIожа доакъар а планах эшачул 81 процент Iалашдаьд колхозе. Цох 400 тонн хIанзъе а хьайбаша Iа доаккхаргдолча дIатIаэзад.

Колхозашка доакъар Iалашдара болх сихбеннаб.

А. МАКАРОВ.

МОСКВА. «СОКОЛЬНИКИ» ПАРКЕ ХЬАЙИЙЛАЙ 21 МЕХКО ДАКЪА ЛОАЦАШ ЙОЛА «ХИМИ ПРОМЫШЛЕННОСТЕ, ГIИШЛОШЪЕЧА, ЮРТА БОАХАМЕ» ЯХА ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРА ВЫСТАВКА.

СУРТА ТIА: СССР ПАВИЛЬОНЕ.

А. Конькова сурт.

ТАСС фотохроника.

ХЬИЙГА КЪА ЗЕХЬА ДАЙНАДАЦ

Ачхой - Мартана района Орджоникидзе цIерахча колхозе Засеева Верас кулгалду сомий бешамаш лелаю бригада эггара дикагIа лоархIаш я. ШоллагIа шу мара дац нов. Засеевас бригадана кулгалду, цхьабакъда, цу лоацача хана ше хьинар долаши болх дика вIаштIехьбаккха ховши йолга хьахьекхад цо.

95 гектар Iажаши, гуржий боалаши ,гIамгIаши лелаю бригадо. Укх аьхки хIара гектара тIара планах 35 центнер сом чуэца безача 47 центнер сом чуийца паччахьалкхенна дIабеннаб бригада болхлоша. ШишегIа хинна хьувкъам бацар из. Лоацача агротехнически хана бешамашта мугIараштa юкъера обработка йир, хIаьта нIана латаргбоацаш шозза молхаш техар. Цудухьа план 324 тонн йолча 450 тонн сом чуийцаб бригадо. Дийнахьара норманаш 150 процент кхоачашъю бригада членаша Хаджиева Найнас, Дадаева Iайнас, Лабазанова Саждета.

Сом чуийца баьлча 13 гектара тIа сомий гаьнаш дIайогIа а гоннахьа пхи километр карт е а еза бригада.

Бригада болхлошта дукха еза шоай бригадир. Царпа хов 1964 шера Засеевас Шелковской юртбоахама техникум йистеяьккхалга а цунна болх бовзилга а. Совхоза болхлой профсоюза комитета председатель я Вера, хIаьта шоллагIча бригада комсомольцаша шоай комсорг а яьй цунах. Совхоза управлене кхоъ Сийлен грамотеи мах бола совгIати деннад Засеевайна.

А. ВОЛОВЩИКОВ.

Хано сихбу механизатораш

Массехк ди да «Надтеречный» яхача винсовхоза механизаторашa мошача доакъарийна лаьрхIа рожь дIаде доладаь. Лаьтта дика тоадаьд, кIоарга аьхад, фу дIаделе хьалхагIа макхаш доах цу тIа.

Шоай берригa низ тIабахийта къахьег укх деношка тракториста Шагапов Абос, Нунаев Идриса. Сеяльщикашца Шихаев Iаьлийцеи Эстамирова Жавжайцеи цхьана цар хIара дийнахьа 20 гектар дIаюв, нормах дIае езар 12 гектар мара йоацача.

Совхоза хьайбай боахама доакъараш Iалашдара гIулакх нийса леладу совхоза полеводаша. ХьатIадоагIача шера фермашта юххерча участкашка кхедерглa моша доакъараш. Фермана гоннахьа уллача 120 гектара тIа вIашагIъэдаь вико-кIа дIаде йолаеннай ялаташ дIадув ялх агрегат.

Цул совгIа, фермана юххера 30 гектар бай аха а аьха, дIадувргдолаш да вIашагIъэдаь вико-кIа. Из 120 гектари вож 30 гектари вико-кIа лоацача ханашка дIадийна бовла лерхI механизаторашa.

— Гурахьа ха-оттам атта хувцалуш хул, цудухьа вIалла са а ца лоIаш пайда эцаргба оаха екхан йолаш денача хIара денах. 10 балха дийнахьа дIадийна даха дага да тхо гуйран ялаташ. Болх беш хургья ялаташ дIадувш йола бархI агрегат, ялаташ дIадера кийча я эшаш йола ерригa техника, — иштта дийцар тхона отделене агронома Дудецкий Василе.

Механизаторашка совнагIа доагор ца доадайтар, машинашта заправка яйта ухаш ха ца йоаийтар духьа укхаза вIаштIехьдаьккхад трактораштa кхай харшашка латташе а заправка елга. Заправкана бензин кхухьача шофера Шагапов Германа массаза а шийи ханнахьа тIаккхухь машинашта доагори даьттеи.

Фу тIадарга хьежаш а латтац гIулакх сеца. Делкъа ха хилале шозза тIадахь фу. Складера фу хьайдеши цун учет лелаеши болча мехкараша Эльмурзаева ПаьтIаматеи Газалиева Мовлатеи, хIаьта иштта автомашинаца фу тIаккхухьаш волча Ибрагимов Къоасамеи чIоагIа бехктокхаме а лоархIаш кхоачашбу шоашта тIабилла болх, цудухьа цхьа минут а ха зехьа йовц сеялкашка фу чудохкаш.

— ХьажкIаши горохи тIахиннача 850 гектар долча лаьттaшка дIадувш да совхозе «Безостая-I» яха гуйран кIа. Цу маьхерча кхачан культурана чIоагIа пайдана да ужжамо йола лаьтта хьаьнду культураш тIахиннача кхашка дIадер, — йоах совхоза агрономанов. Дудецке. — Лаьтта хьаьндара кIезигагIа пайда луш йола кхы тайпа культураш тIахинна 350 гектар дола лаьттaш минеральни удобренеш дукхагIа товсарца хьаьнде лерхI оаха. Цул совгIа, укхаза 300 гектара тIа дIабе кийчбеш ба гуйран мукх а.

Дукха болх ба механизаторий. Тахан кхоъ, кхоана ялх, хIаьта цхьаькха ди даьлча бархI сеялка хургья фу дIадувш.

ЛоархIаме да, ялаташ дIадера кампани чакхъяккха езаш болча трактористий, берригача кхыча механизаторий болх юкъах ца буваш, хийцца дIабахар, агротехнико яххача тайпара дика хилар.

Хала хет, массе оагIорахьара дика вIаштIехьа а баьккха дIаболабаьча ялаташ дIадера балха юкъе цхьадола кхоачамбоацараш гучаделхаш хилар.

Тамаш еш дувц тракториста Шаганов Абос:

— Ши ди да тхо ялаташ дIаде доладенна, хIаьта учетчик Ахмаров Мовлди тхона бIаргагуш вац. Аьхад участкаш юсташ яц.

Из мукъагIа, сихденна балхаш делача кхашка, механизаторашта уллув хилийта веззашехьа а, совхоза кулгалхоша цхьанахьа ревизи еча комиссена юкъе а вахийта, шийи боаца болх беш лелаш хиннав.

Фу дIатасса йолаеннача хьалхарча сахьата балха юкъера яьлар агрегатех наI.

Ца ловшехьа а, хетадаланза далац, хIанз а цхьадола кхоачамбоацараш да-кх техника кийчъяра, механизаторий болх вIаштIехьбаккхара юкъе, аьнна.

Уж кхоачамбоацараш сихагIа дIа ме доах, совхоза ка дикагIа яргья гуйран ялаташ дIадера.

П. КОВАЛЬНОГОВ.

Дикалга хьежжа—дукхагIа алапи

Даим боахам вIаштIехьбаккхара керда прогрессивни формаш лехаш я «Коминтерн» яха колхоз. Къаьстта теркам тIабохийт хьийгача къих доагIа алапи нийса дIадалара. ХIанз делача алапи хьожадара порядко дизза хьахьокхац къахьегамах юххера хьахуларaш. Нормага хьежача дукха алапи даккха йиш я, хьувкъам дика беце а. ДукхатIйолча хана дукхагIа гектараш яха гIерташ лоаттабу къовсам, хIаьта балха дикала йоакхо ераш кIезига хул. Цунга хьожаш вар агрономи бригадири.

Шоаш хьегача къих хьахулар фуд ха наьха безам хилийта вешта аьлча, продукци яккхара хьийгача къина, аккордно-премиальни мах бе лаьрхIад тха колхозе.

Дахача шера сентябрь бетта жаIа-хьа а къоастадаь Iулаш вIашагIтехачул тIехьагIа, жа Iуй бригадашта аккордно-премиальни алапи тела даьлар тхо. Даккха дезача тхан, тIаккхета дезача дозалах, кхеде дезача Iоахарех йола планаш дIакхачийтар хIара бригадага. Диззача шера жа Iушта аванс тийлар, царна тIачIоагIдаьча жега хьежжа. ХIанз йизза расчет еш да тхо. Продукци дикеи дукхеи еннача бригадашта тIеххьара расчет еш диъ эзар совгIа сом дIакхачийтад. ХIаьта цу бригадашкарча хIаране алапи юкъера лаьрхIача 140—160 сом хиннад. БоккхагIа болча жа Iуй Павленко, Аджимомбетова бригадаш я уж.

Йолаш я кIезига продукци яьккха бригадаш а. Цар алапи дукха кIезигагIа да кхыча жа Iуйчул.

Аккордно-премиальни мах телар юкъе доаладарца массаболча жа Iушта цхьатарра алапи телга юкъера дIадаьккхар оаха. Иштта алапи телалга жа Iушта а колхоза а пайдане да.

Апрель бетта механизаторашца дага а яьнна, юртбоахама культураш кхею механизировани звено вIашагIъеллар колхоза правлене. ХIанз тха колхозе хIаране чу шишша звено а йолаш шиъ комплексни бригада я. Деррига кхаш звеньяшта дIадийкъад. Нагахьа санна механизировани звеноша хьалха духхьал хьажкIа мара кхееш хиннаеце, хIанз кIа, мукх, ялатийна а доакъара а лаьрхIа рожь, кхыйола культураш кхею. Звеньяшта аккордно - премиальни алапи тел. ХIара культурана лаьрхIа технологически карташ да звеньяшка. Планахи планал тIех йоаккхача продукце центнера мах а, хIара культура мел хьийкъа хила еза а дIахайтад звеньяшка. Пайданера болх лехалгеи дукхагIа яккха гIертилгеи дита а дита хIанз продукци дикагIа хилийтара тIехь къовсам лоаттабу колхозхоша. Дика хьувкъам кхебара тешаме къахьега дезилга кхеталу цар. Къахьегамцара наьха безам овлангара хувцабеннаб. ДIаьхача шера звено хIара члено бетта 70 сом алапи эц. Дог гIоздоаккхаш я хьалхара итогаш. Дика хьийкъай юртбоахама культураш. Механизаторашта лу алапи дахача шера тийначул дуккха тIех да хIанз.

ХьатIадоагIача шера комсаш кхеераштa а аккордно - премиальни хьесапе алапи тела доладургда тхо.

Автопаркеи гIишлошъерий бригадаштеи иштта алапи телилга юкъедоаладара хIаначул тIехьагIа де дезараш дукха да.

Бакъдар аьлча, аккордно-премиальни алапи юкъедоаладара дерригa гIулакхаш а дика лелац, цхьабакъда, керттердар даь даьннад — юхьиг йолаш я, цох хьахиннараш дика а да.

В. ДЕРЕВЯНКО,
Шелковской района «Коминтерн» яхача колхоза плановик.

ТIагIертта къахьегаш

КПСС ЦК мартовски Пленума решенеш кхоачашъеча дика толамаш доахаш хьабоагIа «Назрановский» совхоза хьайбаш леладераш. Паччахьалкхенга шура йохкара шера план 8 эзар центнер я, хIаьта совхоза хьайбаш леладераша кхойттлагIа сентябрь хьатIакхоачаш 7 эзар 840 центнер ехкай. Паччахьалкхенга шура йохкара план ханал хьалха кхоачашъергья, аьнна, дена дош толамца кхоачашдеш ба совхоза хьайбаш леладераш.

Белгалдаккха деза кхы цхьаькха а, дIалуш йола шура хьоанал дика йолаш а я. Масала, Аьлтий-Юртарча отделенера шура дика хьоанал йолаш хиларах, дIаенначул 190 центнер совгIа лаьхIар из. ХIаьта ерригача совхозо дIаеннача шурийна 372 центнер тIатехар. Из вай хьалашка диллача шера 20 Iаттагара йоаккхача шурийна нийсса я.

Йоаккхаш йола шура хьаьна хиларга хьежжа мах бу доярка балха. Нагахьа санна шурий хьоанала базисничул (3,7 процентах) тIех хуле, доярка доагIачул дукхагIа алапи лу. Нагахьа санна базисни процентал кIезигагIа шурий хьоанал хуле тIаккха алапи кIезигагIа лу. Иштта чa гIулакхаша доярка материальни безам тIабохийт балха.

ХIара кхоабача Iаттагара шера кхо эзар килограмм шура яккха декхар тIайийцача Аьлтий-Юртарча МТФ-а доярка А. Барахоевас бархI бетта 2261 килограмм яьккхай. ХIара беттача Iаттагара шера ши эзар килограмм шура яккха декхар тIайийцача къоначa доярка А. Албогачиевас, хIанзле 1859 килограмм яьккхай.

Дика толамаш даьхад цу фермерча коммуниста А. Чагиевас. ТIайийцача декхарех хIара кхоабача Iаттагара 2500 килограмм шура яккха езача 1880 килограмм яьккхай цо.

Аьлтий-Юртарча ерригача шурийтоварни ферме гIолла хIара Iаттагара паччахьалкхен планах 1700 килограмми обязательствах 2000 килограмми яккха езача, бархI бетта 1545 килограмм яьккхай.

Во дац Яндерча МТФ-ра гIулакхаш а. Укхаза дика толамаш даьхад къоначa коммунистка Л. Котиковас. Планах 1300 килограмми обязательствах 1800 килограмми йолча метте духхьашха бахкача хIара Iаттагара бархI бетта 1375 килограмм шура яьккхай цо.

ХIанз оаха керттера теркам Iана доакъар кийчдараи доахан чулоаттадеча помещенешта ремонт яраи тIабахийтаб. Помещенешта ремонт яра лаьрхIа шиъ бригада вIашагIъеллай укхаза. ЦхьоалагIа октябрь хьатIакхоачаш еррига доахана помещенеш кийча хилийта тIайийцад гIишлошъераша. Гаьнна даьгIенашка дажа дIалаьхка доахан цIадоаладале пхийтта ди хьалхагIа еррига доахан чулоаттаду помещенеш кийча хургья тха совхозе.

ГIожа доакъар Iалашдареи силос йоллареи балхий темпаш денгара денга дегIаух.

Тха хьайбашта 4600 тонн гIожа доакъар эш, цу даькъе 770 тонн йол а йолаш. КхойттлагIа сентябрь хьатIакхоачаш 2085 тонн гIожа доакъари 1014 тонн йоли Iалашъяь яьннай, цох дукхагIа дола дакъа базашка хьатIаэза а даьннад. Планах 16 эзар тонн йолла езача хIанзле 13 эзар тонн еллай силос.

ТкъоалагIа сентябрь хьатIакхоачаш еррига силос елла довла дага да тхо.

М. МУЦОЛЬГОВ,
«Назрановский» совхоза керттера зоотехник.

ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРИЙ ТОЛАМАШ

КПСС ЦК мартовски Пленума решенеш кхоачашъеш боахкача Урус-Мартана хьайбаш леладерий укх шера цхьадола толамаш даха аьттув баьннаб.

Ханал хьалха, 20-гIа сентябрь хьатIакхачалехьа кхоачашъяьй районa совхозаша паччахьалкхенга шура йохкара нийс бетта план. План 2740 тонн мара йоацача хIанзле шура дIачуийеча пункте 2742 тонн шура дIаеннай района фермаша. ДIадахача шера укх хана дIаенначул 485 тонн дукхагIа хул из.

Паччахьалкхенга шура йохкара дика хьокхамаш даьхад Мичурина цIерахча колхоза хьайбаш леладераша.

Шура йохкара нийс бетта план 104 процент кхоачашъяьй цар. Планал тIех 235 центнер хьаьна шура ехкай колхозо. Шура йохкара план 102 процент кхоачашъяьй «Гехинский» яхача совхоза хьайбаш леладераша а. Укх шера план 149 процент кхоачашъе лерхIаш ба уж.

Планал тIех 224 тонн дулх дехкад районо. «Красноармейский» яхача хьакхарч лелаеча совхозо 165 проценти «Гехинский» совхозо 121 проценти кхоачашъяй дулх доххара план.

Шоай торонаш лархIа а лаьрхIа цхьоалагIа октябрь хьатIакхоачаш укх шера паччахьалкхенга дулх доххара план кхоачашъе а планал тIех 800 тонн дулх дохка а лаьрхIад района хьайбаш леладераша.

Дика толамаш даха аьттув баьннаб «Горец» яхача совхоза оалхазараш леладерий а. Фуаш доххара план 107 процент кхоачашъяьй совхозо. ХIанзле паччахьалкхенга 902 эзар фуъ дехкад. Укх шера планах дохка дезачул 62 эзар дукхагIа хул уж, тIаккха дIадахача шера укх хана совхоза дехкача фуашца нийсдича 50 эзар дукхагIа а да.

А. РЫЖКО.

ХИМЕ ВОРХІ ШУ

Керладараш яхача йоазон агентства (АПН) корреспондента дийхар СССР Госпланерча химически промышленноста Пачхьалкхен комитета председателгара, СССР министрагара Леонид Костандовгара ворхІ шера мехка химически производство дегІаахара юкхьанцара итогаш а укх гаргарча шерашкарча перспективех йола уйлаш ювцилга.

1958 шера май бетта КПСС Центральни Комитето ший Плениуме мехка химикашта хьалхашка цхьадола лоархІаме декхараш оттадир: юрта боахама эша удобренеш, гербицидаш, ядохимикаташ Іалашъяр, халкъа эша бедали товараши дукхагІа арахецар, халкъа боахама тайп-тайпарча доакъошка технически прогресс сихъяр.

ВорхІ шу дІадаьннад цу хана денз. Цу хана чухь караерзаяьй ийс миллиард сом совгІа хула капиталовложенеш. ВорхІ шу — из я йиъ бІаь гектара йоккха химически предприяти, из да шоззеи ахаззеи совгІа дукхагІа продукци арахийцалга.

Шера юкъера тІаккхета продукци йиитта процент хилар. ХІьата укх тІеххьарча шин шера ялхайтта процентага кхьачар из.

Химически промышленноста болхлой къахьегама мах беча хана вай дицдалийта йиш яц халкъа боахама из дакъа тІом хинначул тІехьагІа юхахьадаь хилар — тІом лаьттача шерашка Іалаьмате доккха зе хилар цунна.

ХІанз мехка хьаю Англи, Итали, ФРГ, цхьана хьайицача цу массане а ечул дукхагІа минеральни удобренеш. Элементарни арифметика ювцаргья вай. Фашизмал котдаьннача хьалхарча шера химически комбинаташеи заводашеи арахийца минеральни удобренеш ерригаш а цхьа миллион тонн мара яцар. Семилетка чакхйоалаш из цифра ткъаь иттаза совгІа лакхъелар — укх шера химически промышленносто кийчъяьй ткъаь кхойттеи ах миллион тонн. Цу хана чухь тІом йистебаьнначул тІехьагІа США арахийцай кхозза дукхагІа минеральни удобренеш.

Ишта я вай экономика дегІаахара темпаш. Духхьал производства объем лакхъяь Іац тхо. Минеральни удобренеш дикагІа арахецара а, хетаргахьа, кхы кІезигагІа терко яьяц. Юрта эшача ерригача химически производствах ах дІалоац таххане а калий, фосфор, азот юкъейолча чоалханерча комплексашеи микроэлементий, гербицидий, ядохимикатий тайп-тайпара добавкаш увш йолча концентрированни удобренешеи.

Шерра юкъейоалаяьй пластмассаши синтетически кІувнаши. Уж хІамаш хиланза яргйоацаш я цІеноше хьалдераштеи кемаш хьадераштеи, электротехнике, ейгача промышленносте. гІулакхага йодача хьуна обработка ечеи машинаш хьаечеи Советски химикаша боккха болх бу пластмассаши кІувнаши тоадеш эргадахарам цар производство шеръярам. Полистиролаши цун сополимераши, полиолефинаш, полихлорвинил, карбамидни кІувнаш кийчдеш йола йоккхий предприятеш хьаяьй.

Химикаш, технологаш, машиностроителаш хІанз чІоаггІа къахьегаш ба пластмассайи синтетически кІувнийи производство экономически пайданегІа хилийтаран уж юкъейоалаяран. Принципиально керда свойствашш йола продуктащ хьаю цар. Поликарбонаташ, элементоорганически неорганически полимераш, хІаьта иштта пластмассайи кІувнийи кхыдола тайпаш доацаш дегІадахка йиш яц техника дукхача доакъой.

...ТІа-тІа Іалаьмате дукхагІа хьадеш доллашехьа химически хьоасаш хІанз а вайна тоъаш дац — промышленность дегІаахара темпел тІехлатт уж эшаш хилар. Дукха тайпа хІамаш ю химически хьоасаех — тайп-тайпара кІадаш, хьийза йоала материалаш, шинаш, чкъаьрий лувца цхаралаш. Ткъо совгІа йоккха завод я вискозни полиалидни, полиэфирни, полиакрилонитриливни хьоасаш, кордни кІада, объемни таьш деш. ДІадахача шера химически хьоасаш юкъе а дохийташ 2128 миллион метр кІада даьд.

ХІанз вайцига хьаеш я полинозни, полиолефинови, поливинилспиртови, поливинилхлоридни хьоасаш дергдола тоаяь эргаьккха технологи.

Лоацца аьлча, иштта я вай семилетка итогаш. Боккъалдар аьлча цу шерашка хьаяьй халкъа боахама массе оагІорахьара химизаци яра эша материальни лард.

Пхе шера план чакхъяккхара чІоагІа гаргакхаьчаб мехка химически промышленноста болхлой. Мехка промышленность дегІайоалаяреи химизаци яреи программа оттайир шин шу хьалха КПСС ЦК декабрьски Пленумо. 1970 шу тІакхоачаш химически продукце производства объем шозза совгІа лакхлургья, хІаьта шера юккъера тІакхеташ дола проценташ барайттеи ахи хургда.

Из ха тІакхоачаш гІишлонхоша хьалъяь болх бе йолайолийтаргья шин бІаь керда химически предприяти.

Минеральни удобреней производство шозза совгІа лакхлургья. Дикка лакхлургья цар физически свойстваши качестваши, лакхлургба удобренейи царна эшача бедалеи техническ боарам а.

Пластмассаши синтетически кІувнаши хьадеча боккха пайда эца лерхІ оаха. Цу пхе шера кхоззеи ахаззеи дукхагІа арахецаргья уж. Химически комбинаташкеи заводашкеи дукхагІа ю полимеризационни пластмассаш — пятилетка чакхйоалаш ерригa кийчъеш йолча пластикехи кІувнехи ахаш дІалоацаргда цар.

Пхе шера чухь Іалаьмате чІоагІа лакхлургда синтетически хьоасаш арахецилга: полиэфирни, дараш — хІама ца эшаш бархІазза, полиакрилонитрильни дараш — ткъаьи цаІазза совгІа дукхагІа.

Керда термостойки, геттара чІоагІа нараи деформаценеи духьалъотта хьоасаш промышленни производствана юкъейохийташ, Іилмахоша уваттаю технически тоаяь эргаьхха процесcаш. Керттера дІадехар — из да уж хадданза хилар. Конструкторашеи машиностроителашеи хьаю балха йоккха овсарле йола арбеташ, автоматизированни поточни линеш.

Иштта хургья дегІаахара проблема керттерча лостамашка диллача. Из толамца кхоачашъяра вай чІоагІъю социалистически мехкащцара Іилма-технически сотрудничество, тоаю производственни плани координаци, шеръю торговли.

СЭВ-ца вай цхьана беча барт тайнача балхо новкъостал ду социалистически лагера мехкий финансови, материальни, къахьегама ресурсех эггара тІех пайда эцара.

Социалистически мехкаша вайна лоаттаю комплектни технологически оборудовани. Чехословаке вайна кхухьийт аммиак, мочевина яккхара эша оборудовани—синтеза колоннаш, сепараторaш, фильтраш, ГДР-а кальцинированни сода арахецара эша аппараташ, Венгре — эпоксидни кІувнаш кийчдара эша установкаш.

Ший аргІана Советски Союзо а новкъостал ду социалистически мехкий промышленность дегІайоалаяра. Капролактам, каустически сода, полиамидни хьоасаш, сероуглерод хьадара эшача оборудоване комплекташ Болгаре, аммиака, бутанола, поливинилацетата катализатора эша установкаш Румыне, синильни кислота, азотни удобренеш яра эша аппаратура Венгре яхьийтай.

Советски арахьарча торговле организацеш ювзаенна я дукхача капиталистически фирмащцеи объединенещцеи. Дукхача английски, французски, японски, итальянски, малхбузенгермански, американски фирмащкара ийцай аппаратуреи технически документации. Дунен тайп-тайпарча мехкашка ворхІ шера Советски Союзо хьалъяьй шовзткъа совгІа йоккха химически предприяти, болх бе йолаялийтай шин бІаь гаргга производство.

Химически промышленность дегІаахара перспективай лоархІам бича ала йиш я Советски Союз йоккха технологически оборудоване потребитель а тайп-тайпарча химически продукце торговле пайданера портнер а я аьнна. «Хими промышленносте, гІишлошъеча, юрта боахаме» яхача дунен халкъашта юкъерча выставка дукха хІама довзийтарга дог доах вай. Дунен чІоагІа дегІабенача ткъаь цхьан мехка химикашеи конструкторашеи хьадаь керда мел дар гулдаьд укхаза. Иштта дукхача тайпара вІашагІдххетар лоархІаме а пайдане а хилар шеко йоацаш да. Вай теш Сокольникашкарча выставко информаци вІаши йовзийтарал совгІа, цун доакъашхошта юкъера гІулакххацареи торговлеи бувзамаш чІоагІдергхилар.

(АПН).

ЭСЕИ ШОЛЖЕИ ЙИСТОШКА

Ноябрь бетта Москве хургдолча нохч-гІалгІай литература кІиранна хетадаь дола деноші дІахьош ба вай писателаш. 21 сентябре уж хилар Сунженски района къахьегамхой болча.

Дукха нах вІашагІкхийттабар Серноводская яхача станицерча Ленина цІерахча колхоза хьатта, укхаза колхозхошца цхьана писателаш бовза а царга ладувгІа а баьхка юртарча интеллигенце викалаш а, школа лакхехьарча классашкара дешархой а бар. ХІаьта дІаьхача истола тІа доаржадаь Іодаьхка нохчий а, гІалгІай а, эрсий а меттала книжкаш дар, зІамигача стенда тІа хьаоттадаьдар юртарча библиотека ший книжкаш. Писателий автографаш а тІадолаш книжкаш ийцар цар, хьаьшаша шоашта ешача произведенешка ладийтІар.

Дукха нах бар Первомайскерча культура ЦІен хьалхашка, хьалтеха йоаллача афиша хьахьедора Нохч-ГІалгІайчен писателашца вІашагІкхетар хургда, яхаш. Зале моттигаш ца тоъаш селла дукха нах баьхкабар цига цу дийнахьа. Хоза хетар, дог гІоздувлар доаман юртарча наха шоай наьна меттала — гІалгІай меттала Яндиев Джамалдина, Ведзижев Ахьмада, Чахкиев СаІида, Боков Ахьмада, Хашагульгов Махьмада ешачарга санна, Мамакаев Махьмадеи Хамидов Іабдул-Хьамидеи нохчий меттала, Лукин Михаилеи Трунов Игореи эрсий меттала ешача произведенешка а цхьатарра безаме ладувгІаш бІаргадайча.

Литератураца наьха безам хилара цо кхы а боккхагІа гІа баькхача дика хеташ хилара тешалдора Серноводскерча юкъерча школа директора Кагиров Якъуба, колхозхочо Асаева, Орджоникидзе цІерахча колхоза председатела Шадиев Суламбика, партийни библиотека заведующе Бембулатова Кайпас, хьехархочо Татиев Махьмад-Гире даьча къамаьлаша. Цар белгалйоахар шоашта дукха езаенна произведенеш, тІахьехар вай литература кхы а дикагІа дегІадоаладара. Шоашта дукха безача поэтий стихаш а йийшар школа дешархоша. ЧІоагІа безаме ладийгІар массане 8-ча класса дешархочо Гайтукиевас йийшача ший лирически стихашка.

Нохч-ГІалгІайчен писателий книжкаш тІададача дІаьхача истола гонахьа хилар сайранна Сунженски района культура ЦІагІа хинна вІашагІкхетар. Цхьан сахьата Іалаьмате дукха книжкаш ийдир укхаза наха. Уж дерригаш а хІана дац аьнна писателий автографаш тІадолаш дар.

Ший тайпара а хоза а яр литературни сайреи юхьиг зале. Писателашка моаршал хатта сцена тІа баьлар зизай букеташ бе йоахкаш бола пионераш. Вай поэтий произведенеех оттаяь лоацца монтаж йир цар. Монтаже керттера моттиг дІалоацаш яр Яндиев Джамалдина стихаш. Цул тІехьагІа Москве хургдолча нохч-гІалгІай литература кІирах лаьца къамаьл ду Нохч-ГІалгІайчен писателий Союза бехктокхамерча секретара Зязиков Бахьаудина. Цхьа сахьат совгІа йийкар культура ЦІагІа поэтийи прозаикийи оазаш. Писателашта бицлургбоацаш хоза ловца баьккхар сайре чакхйоалаш КПСС Сунженски райкома хьалхарча секретара нов. Варлашкина.

Массанахьа цу дийнахьа йоазонхой мел хиннача метте шоай произведенешка советски сага хоза вахар дизза хьахьокха ка яйла, яхаш ловцаш даьхар колхозхоша, каст-каста шоаш болча дувла а яьхар.

А. МАЖИТОВ.

ПЕНСИОНЕРИЙ СОВЕТ

Социальни Іалашон болхлой дукха гІулакхаш хул. ХІара дийнахьа дукха алам латт укхаза. Цхьавар къахьегама стаж таххa езаш хул, вокханна кхыча республикера справка эш, къахьегама книжка тІара копи дакхха деза, кхычунна ахчанца новкъостал е санаторе ваха путевка еза. Лоацца аьлча, болх Іалаьмате дукха ба. Цу тайпарча метте новкъостала йоагІа пенсионерий общественни совет.

Ленински районни къахьегамхой депутатий Совете из санна йола совет вІашагІъелла диъ шу да.

Ткъеста пенсионеро шоашта ловш дІатІаийцад общественни хьисапе болх белга. Балха план оттаяь семинар йир. Семинаре консультанташ хилар отдела заведующи А. А. Маркосови инспектораши. Пенси хьожадарах долча законех лекцеш йийшар. Цу гІулакха эша каьхаташ довзийтар, пенсионера миштa новкъостал де деза дийцар.

Совета членаша болх бе беза денош белгалдир.

ХІанз моллагІча деша консультаци е могаргдолаш ба дежурнеш: цар пенсионерашта хьалхара заявленеш язъю, документаш тІара копеш доах.

Деаткъе итт шу даьнна пенсионерка Делина халача хьале яр е гаргара саг а е чуяха цІа а доацаш йисаяр из. Къоаной цІагІа дІаяла езаш яр Делина. Из гІулакх тІадиллар совета члена Яков Ильич Бубненкона. Дукха къахьега дийзар Якова цунна мел эша каьхаташ вІаштІехьдоахаш. Сийрдача, цІенача Черноречьерча къоаной цІагІа ше нийсъелча чІоагІа дог гІоздаьнна яр пенсионерка Делина.

Пенси хьожаде аьнна, массехк кхалсаг ера социальни Іалашон районни отделе. Из гІулакх тІадиллар совета члена Г. И. Ильинскаяйна. Деррига каьхаташ вІаштІехьдаьнна дукха ха ялале пенси ийде баьлар уж.

Лакхача къахьегама толамащца накъайода Октябра дезача цІейна «Грозпромстрой» треста СМУ-4 нов. Хаджиев керте латта каменщикий бригада. Грознерча Грибоедов цІерахна улицах хьалдотт цо наха чуІе 45 квартира йола цІенош. Графикал хьалха 26-ча октябре цІей сийна хьалдетта даккха лаьрхІад бригада из цІа.

Хьинаре къахьегаш ва укхаза коммунистически къахьегама ударник нов. Джамулаев, сменни норма хІара денна 122—125 процент кхоачашъю цо.

СУРТА ТІА: каменщик Джамулаев Іусам.

И. Плиева сурт.

«Красный молоти» гаражни оборудованеи заводашка пенси хьожадара йола комиссеш вІашагІйохка новкъостал дир совета членаша цу предприятей общественноста. Райсобесе аха безац хІанз завода болхлой.

Иштта хьинаре къахьегаш ваьха духьа шоай низ а ца кхобеш хьабоагІа Ленински района социальни Іалашон отделене вІашагІъеллача пенсионни совета членаш.

А. СВЕТОВ.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

—●—

ФУТБОЛ

АЛМА-АТЕ ХИННА МАТЧ

21 сентябре Алма-Ата хилар футболах мехка хьалхле яккхара матч Грознерча «Терекаи» Алма-Атарча «Кайратаи» юкъе. Вай футболисташа чІоагІа духьале яь яле а, «Кайрат» 2:0 счет йолаш котъяьлар. Грознерча футболисташа чІоагІа къахьийгар счет юханийсъе гІерташ. Къаьстта дика лайзар вратарь В. Ступаков, Н. Чупахин. Цхьабакъда, «Терека» аьттув баланзар.

Дублерашта юкъе хиннача матче а Алма-Ата футболисташ котбаьлар, счет 3:0 а йолаш.

ЛадувгІа

РАДИО: 6.30 — Передача «Нохч-ГІалгІайчен лаьтта леладархо» (гІалгІай меттала); 6.45 — Ашараш; 7.10 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий оагІонаш тІара; 7.20 — Объявленеш, радион телевизионнии передачай программа; 8.20 — «Сердало» оагІонаш тІара; 8.30 — Ашараш; 9.45 — Передача «Къона смена». Писателаш-берашта (эрсий меттала); 16.00 — Вай мехкареи доазол арахьареи кердадараш (гІалгІай меттала); 16.10 — «Дон-Кихот» яха Кара-Караева сюита; 16.35 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала); 16.45 — Передача «Коммунисташ дешарга кийча ба» (гІалгІай меттала); 17.00 — радиоочерк «Колхозни Сунжа атенсташ» (эрсий меттала). 17.15 — Ашараш; 17.30 — Керда хоамаш (эрсий меттала); 17.45 — Передача «Къонал, Малгобена къонал» (нохчий меттала); 18.25 — Керда хоамаш (нохчий меттала); 18.35 — Концерт «Шоана, юрташкара къахьегамхой».

УКВ: 9.00 — Музыкально-литературни композици «Братская поэма»; 9.50 — Полякова пхелагІа симфони; 10.30 — Школьникашта радиопостановка «Щимхара бригадир»; 11.03 — Концерт-очерк «Литовский композитор Чюрлионис»; 11.52 — «Полеводы» яхача Кацмана опера шоллагІча действера А. Сергей яха сцена; 19.00 — Передача «АшарегІа къамаьл»; 19.27 — «ПетІамат» яхача спектакла тІера монтаж (нохчий меттала); 20.24 — Концерт «Сайра дика хийла шун»; 21.13 — «Заря» яхача Молчанова опера сцена; 22.20 — Испански поэта Рафаэла Альберти стихаш; 22.30 — Макс Регер «Вариаци Моцарта темана».

Хьажа

ТЕЛЕВИДЕНИ: 18.25 — Телевизионни кердадараш (гІалгІай меттала); 18.35 — «Школьникий кулгашца». Репортаж. (гІалгІай меттала); 18.45 — Берашта фильм «Чудесница»; 19.10 — Юрти нахи (нохчий меттала); 20.30 — Мультфильм; 20.40 — Телевизионни кердадараш; 20.55 — Цирковой гойтараш.

Гор. Грозне, Старый поселке, Дружба улицагІа, 17/5 яхаш йолча гр-ка Есипенко Анна Александровнас суде деннад Кемеровски областе, Качевский районе Усть-онова вахаш волча ший марагара гр-гара Есипенко Владимир Григорьевичагара ше хьаяларах дола дош.

Дош дувцаргда гор. Грозне Старопромысловски района халкъа суде.

ІАРБИЙ БАРТ-ЦХЬОАГІО—БОККХА НИЗ

Іарбий мехкашкарча пачхьалкхенаштеи правительстваштеи керте латтарий совещани хинна чакхъяьннача Касабланкера хьаухача хоамаша чІоагІа гІадбуг машареи прогрессеи беррига доттагІий. Шоай болх толаме чакхбаьккхар кхозлагІа вІашагІкхийттача Іарбий пачхьалкхенашта керте латтачар.

Іарбий 12 пачхахьалкхен боккхий викалаш переговорий истола хьалхашка Іаховшача хана совещане лорхІачох хІама хургдац яхаш тайп-тайпара хабараш лувцар. Уж хабараш дувцийташ хинна бахьан дар «Іарбашта юкъе барт бац», «Уйлаш бе-бе я цар» яхаш а иштта кхы дІахо дувцаш а колонизатораша доаржаду хабараш. Іарбий цхьоагІо йолаш хилар ца дезаш бараша уж къамаьлаш массе тайпара айлаюкъе доахар совещане барт эгІабари барта бахка ца тугача элементий дог ураоттадари духьа.

Цхьабакъда, совещани дІайолаеннача юхье денз гучадаьлар, барта бахкара новкъарле е тарлуш мел дола хІама тІехьашка даккха а керттера уйла барт-цхьоагІо чІоагІъяра, колониализманеи империализманеи дуьхьала лоаттабеча къовсама, экономически социальни даькъе лелалу барт-цхьоагІон гІулакхаш тоадара, дунен халкъашта юкъерча вахара керттерча проблемашта тІаерзае а лаьрхІа цига дакъа лаьцараш хилар, Іарбашта юкъерча а дунен халкъашта юкъерча а гІулакхий цу тайпарча координальни дешашкара хьашташ белгала цаІаш хиларо совещанега йиш хилийтар боккха политически лоархІам болаш дола документаш массава раьза а волаш тІааца. Іарбий пачхьалкхенаштеи правительстваштеи керте латтараша цхьан бартаца хьакхайкадир, моллагІча тайпара кхийда а Іарбий пачхьалкхенех цхьанне паргІатоннеи лоІамаи тІакховдар деррига Іарбий дунен паргІатоннеи лоІамаи тІакховдар санна лоархІаргхилар.

Из да Іарбашта юкъе моастагІал долла гІерташ болча империалисташкеи цар агентурагеи шоаш леладер мегаргдоацилга цІенхашта дІахайтилга.

Боккхача лоархІаме я Іарбашта юкъера гІулакхаш Іарбий малхбоалеи мехкий цхьоагІо дІахо чІоагІъяра новкъарле еш мел долча хІамах ІоцІенде аьнна совещане яь решени. Совещане, белгга а аьлча, мехкаш тІахьийхар кепа йоазон тІеи радио тІеи [illegible] тІа теттилга дитара.

ЧІоагІлуш латтача Іарбий мехкий барт-цхьоагІоно новкъостал ду дунен халкъашта юкъера цар лоархІам дІахо лакхбара. Шоашта юкъера тІом сацийтен дов машара наькъаца къоастадеи аьнна, совещане дакъа лаьцараша Индегеи Пакистанагеи баьча тІахьехамо хьахьокх Индостана ахгІайрен тІа машари сатеми хиларца чІоагІа хьаштдолаш Іарбий пачхахьалкхенаш хилар.

Іарбий пачхахьалкхенаштеи правительстваштеи керте латтараша хьакхайкадир Вьетнаме латтача тІема шоаш чІоагІа сагота хилар, цар тІахьехам бир вьетнамски проблема 1954 шерарча Женевски соглашенешка хьежжа къоастаяра.

Касабланкски совещане цІаьхха а хьахьекхар, Іарбий пачхахьалкхений политикана ларде африкански азиатски мехкашцара барт-цхьоагІон гІулакхаш дадаш хилар. Касабланке вІашагІкхийттача дакъа лоацаш хинараша цІаькха а хьакхайкадир Ангола, Мозамбика, Португальски Гвинея, хІанз а колонизаторий Іаьдала кІаллаттача кхыча территорей халкъаша лоаттабу кортамукъален къовсам шоаш хьаллоацаш хилар.

Касабланкски совещане массане а герз дІадоаккхилга, наьха территорешкара тІема базаш дІайоахилга, ерригача пачхахьалкхенашта юкъе нийсхо йолаш экономически гІулакхаш леладелга хьаллоацаш яь решенеш. Іарбашта юкъерча гІулакхели барт-цхьоагІонали гаьнна арайоалаш я. Іарбий пачхахьалкхенашта керте латтараш кхозлагІа вІашагІкхетар — из Іарбий халкъий цхьоагІо — шоай бокъонаши хьашташи бахьан долаш цар лоаттабеча къовсамера эгтара низ болашагІеи пайданагІеи йола средство чІоагІъярга бодача наькъа керда лоархІамера веха.

В. ХАРЬНОВ,
ТАСС-а обозреватель.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

АГРЕССОРАШ ЮХАБОАЛАШ БАЦ

ХАНОЙ, 21 сентябрь. (ТАСС). Американски тІема самолеташа, 19-ча сентябре массехказа Вьетнама Демократически Республика фецарча доазонел чухьа а яьнна бомбаши герзаши чудийттад Тхань-Хоа, Ха-Тинь, Куанг-Бинь яхача провинцешкарча массехк городаи юртаи, яхаш хоам бу ВИА агентства.

США-и сайгонски марионеточни режимеи тІема кемаша, 18 сентябре Ха-Тинь, Куанг-Бинь яхача провинцешкеи Винь-Линь яхача уездеи ДРВ территориальни хин доазонел чухьа а даьнна, форла йисте гІолла ядача нах бахача пунктаашта дов чудаьд.

Цу кердача провокацешца дувзаденна хьдда протест кхайкаьй ВНА Лаккхехьарча командоване бувзама миссе, хьадийхад США-еи сайгонски правительстваи ДРВ-ена духьалара тІом социйтилгеи 1954 шера Вьетнама хьакъехьа яь Женевски соглашенеш нийсса кхоачашъелгеи.

ЦІИЙ МОХКАДЕШ ХИННА СОБЫТЕШ

ЛА-ПАС, 21 сентябрь. (ТАСС). Виъ саг вийнав, 20 сага човнаш яьй Сигло XX, Льяльягуа яхача боливийски рудникашка горнякашта а правительственни бІунашеи полицеиеи а юкъе дов хиннача. Дов даьлар лаьца воалла шоай 25 новкъост хьахеца алар духьа горнякаш военни казармашкахьа болабеннача хана. Дов сецачул тІехьагІа массехк болхло лаьцав. Рудникашка чрезвычайни положени кхайкаьй. Цхьаккха тайпа собрании демонстрации ца яйташ сецаьй.

ИНДЕНЕИ ПАКИСТАНАИ ЮКЪЕРА ТІОМ

ДЕЛИ. Инде оборона министерства викало 19 октябре хьакхайкадир, Сиалкот-Джамму секторера индийски бІунаш дІахьалхашкахьа дахад, Пасрур-Ялкот яхача машиннаькъа говн малхбузехьарча оагІорахьара Джасарана район пакистански бІунех ІоцІенъяьй, аьнна.

Индийски бІуний подразделенеш дІахо а хьалхашкахьа ихар къулбехьенгахьа цу говн дІоаххала, хьалаьцай Чувиндена къулба-малхбузенгахьа улла Бутур-Дагранди яха пункт. Оборона министерства викало хьакхайкадаьд, Лахарагахьа долха индийски бІунаш юхасовцадар духьа цхьаццайолча моттигашта хий чухец пакистански Іаьдалаша аьнна.

* * *

КАРАЧИ. Пакистана столице Равалпинде кепа теха арабаьккхача официальни хоамах, индийски бомбардировщикаша бомбаш чуйийттай Саргоды яхача районерча Пакистана фецарча низий керттерча базана. Материальни зе даьдац базана. Джаманагарерчеи Сиалкот-Джамму секторерчеи индийски тІема гІирсашта а фацерча низий базашта а атака яьй пакистански авиаце. Радиос хоам баьб, 19 сентябре Сиалкот-Джамму секторе индийскии пакистанскии бІунашта юкъе «лира тІом» лаьттаб аьнна.

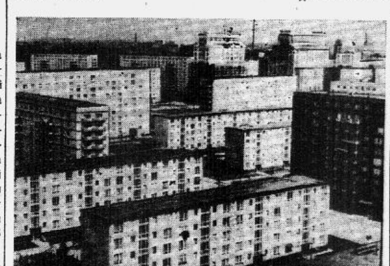
Хоамашка белгалдоах, дов доладеннача хана денз йохаяьри хьаьккхари 434 индийски танк хилар. Чуяйтай индийски фецарча низий 104 самолет.

КХЕРАМЗЛЕН СОВЕТА ЗАСЕДАНИ

НЬЮ-ЙОРК, 20 сентябрь. (ТАСС). Кхерамзлен Совета тахан хиннача заседане 10 пачхахьалкхен викалаш раьза а болаш кхадж тоссача дакъа ца лоацаш цаІ а юсаш (Иордани) тІаийцар 22 сентябре. Гринвича хана хах Іуйрийна сахьат даьлча тІом сацийтара Индии Пакистани тІахьехаш йола, Голланде правительства тІаена резолюце проект.

Резолюце цу мехкий правительстваш иштта тІахьех цар шоай бІунаш дов доладалале хьалхагІа, вешта аьлча, 5 августе кхаччалца, уж лаьттача позицешка кхоачаш юхатІехьашка дахара.

Цул совгІа, резолюце автораш ООН-а Генеральни секретарага У Тана кхайк тІом сацийтаргеи Инде а Пакистана а бІунаш тІехьашка дахаргеи хьожача эша новкъостал Іалашдара из тІахьехаш.

ГЕРМАНСКИ ДЕМОКРАТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКА СТОЛИЦЕРЧА — БЕРЛИНЕРЧА КЕРДАЧА ЦІЕНОЙ КВАРТАЛ. ГОРОДЕ КХОАЧАШЪЕШ Я ЧУІЕЧА ЦІЕНОЙИ КУЛЬТУРНО-БЫТОВОЙИ ГІИШЛОШ ХЬАЛЪЯРА ЙОККХА ПРОГРАММА.

АДН—ТАСС сурт.

ФРГ бундестагера хоржамаш йистедаьннад

БОНН, 20 сентябрь. (ТАСС). Селхан моттигерча ханах 18 сахьат даьлча чакхдаьлар ФРГ-ера бундестаге (парламенте) деш дола хоржамаш. Хоржамашка 11 политически партегареи группировкагареи 2500 гаргга кандидат оттаваьвар.

БОНН, 20 сентябрь. (ТАСС). Тахан Іуйрийна Бонне официально кепа теха араяьхай нийсъяь, цхьабакъда, хІанз а юххьанца оттаьчарех йола малхбузенгермански бундестаге хиннача хоржамий итогий хьакъехьара даннеш.

Бундестага пхелагІа состав хоржача дакъа лаьцар 86,9 процент болча харжархоша (1961 шера хиннача хоржамашка — 87,7 процент).

Шин баварски христианско-социальни союза «филиалаца» цхьана доал деча христианско-демократически союза тІехьа бокъонца бола кхадж 47,6 процент тессар (1961 шера — 45,3 процент). Германе социал-демократически партена тІехьа — 39,3 процент (36,2 процент), паргІата демократически партена тІехьа — 9,5 процент (12,8 процент). Вож юхедиса кхажамаш шоай вика[illegible]лаш бундестаге гІоргбоацаш йолча кагийча партештеи группировкаштеи кхьачар.

Официальни правительственни даннеех, бундестага кердача состава юкъера ХДС-ХСС фракци 245 депутатах латтаргья (бундестага хьалхарча состава юкъе — 241), СДПГ фракци — 202 депутатах (191), СВДП фракци — 49 депутатах (66).

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Щеча фронтовикий улица, 15. Телефонаш: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 12-07-01; бехктокхама секретара — 2-45-48; партийни вахареи, промышленнии, юртбоахамеи, культуран, письмойи отделий — 2-25-72; корректорске — 2-09-20.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48; отделов партийной жизни, промышленного, сельскохозяйственного, культуры и писем — 2-25-72; корректорской — 2-09-20.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект 7/54.

Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/54.

СФ02694. Заказ № 5125.